VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 69

THỨ TƯ

14.10.2026 (5.9 Bính Ngọ)

Số 123 (4414)

www.baovanhoa.vn

Email: baovanhoa@fpt.vn

VỀ CÔNG TÁC TỔ CHỨC NGÀY VĂN HÓA VIỆT NAM GẮN KẾT VỚI NGÀY HỘI ĐẠI ĐOÀN KẾT TOÀN DÂN TỘC NĂM 2026:

Vun đắp bản sắc văn hóa, phát huy sức mạnh cộng đồng

[3]

DIỄN ĐÀN VĂN HÓA DOANH NGHIỆP VIỆT NAM 2026:

Thượng tôn pháp luật, giữ chữ tín là những giá trị cốt lõi của doanh nghiệp

[4+5]

Tại Diễn đàn, nhiều chuyên gia kinh tế và nhà quản lý đều nhấn mạnh, xây dựng văn hóa doanh nghiệp là một trong những đòi hỏi hàng đầu trong kỷ nguyên mới **Ảnh: TR.HUẤN**

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Nhà nước cùng đồng hành

● **TS PHAN THANH HẢI**

Một mạng lưới chỉ có ý nghĩa khi những cuộc gặp tạo ra hợp tác, hợp tác tạo ra sản phẩm, và sản phẩm mang lại giá trị cho xã hội. Thông điệp ấy trong phát biểu của Bộ trưởng Bộ VHTTDL tại lễ công bố Mạng lưới Phát triển CNVH Việt Nam vừa qua gợi mở một yêu cầu: Đưa khát vọng phát triển văn hóa đi vào những công việc cụ thể, với trách nhiệm rõ ràng và kết quả có thể kiểm chứng.

(Xem tiếp trang 2)

RA MẮT *MẠNG LƯỚI PHÁT TRIỂN CÔNG NGHIỆP VĂN HÓA VIỆT NAM*:

Khởi đầu quá trình kết nối, tìm kiếm hướng phát triển sản phẩm

[8]

Những thanh âm bình dị kể câu chuyện Việt Nam

[11]

U17 NỮ VIỆT NAM GIÀNH QUYỀN DỰ VCK U17 NỮ CHÂU Á 2027:

Dấu ấn từ sức mạnh và sự trưởng thành

[15]

Hôm nay truyền hình trực tiếp Lễ truy điệu, an táng hài cốt liệt sĩ tại Công viên Lê Thị Riêng

Phó Thủ tướng Chính phủ Phạm Thị Thanh Trà, Trưởng ban Chỉ đạo quốc gia về tìm kiếm, quy tập và xác định danh tính hài cốt liệt sĩ vừa ký văn bản số 156/CV-BCĐQG gửi Chủ tịch UBND các tỉnh, thành phố và Tổng Giám đốc Đài Truyền hình Việt Nam về việc truyền hình trực tiếp Lễ truy điệu, an táng hài cốt liệt sĩ.

Theo đó, thời gian qua, công tác tìm kiếm, quy tập hài cốt liệt sĩ đã được triển khai tích cực, hiệu quả; nhiều địa phương đã tổ chức trọng thể, thiêng liêng Lễ truy điệu, an táng hài cốt liệt sĩ được tìm kiếm, quy tập, qua đó thể hiện đậm nét văn hóa tri ân, truyền thống đạo lý "uống nước nhớ nguồn" của dân tộc ta. Ban Chỉ đạo quốc gia về tìm kiếm, quy tập và xác định danh tính hài cốt liệt sĩ (Ban Chỉ đạo quốc gia) ghi nhận, biểu dương và đánh giá cao sự nỗ lực, trách nhiệm của các cơ quan, đơn vị, địa phương.

Theo báo cáo của Văn phòng Ban Chỉ đạo quốc gia, trong các ngày 14-15.10.2026, một số tỉnh, thành phố sẽ tổ chức Lễ truy điệu, an táng hài cốt liệt sĩ đã được tìm kiếm, quy tập, cụ thể: Sáng ngày 14.10, tại TP.HCM sẽ tổ chức Lễ truy điệu, an táng 731 hài cốt liệt sĩ hy sinh trong cuộc Tổng tiến công và nổi dậy Xuân Mậu Thân năm 1968, được tìm kiếm, quy tập tại khu vực Công viên văn hóa Lê Thị Riêng.

Sáng ngày 15.10, tại tỉnh Tuyên Quang sẽ tổ chức Lễ truy điệu, an táng 93 hài cốt liệt sĩ được tìm kiếm, quy tập tại khu vực xã Thanh Thủy, xã Minh Tân, xã Vĩnh Tuy, phường Bình Thuận; tại thành phố Hải Phòng sẽ tổ chức Lễ truy điệu, an táng 65 hài cốt liệt sĩ được tìm kiếm, quy tập tại khu vực thôn Mai Sơn, xã Vĩnh Bảo; tại thành phố Cần Thơ sẽ tổ chức Lễ truy điệu, an táng 120 hài cốt liệt sĩ được tìm kiếm, quy tập tại khu vực xã Đông Phước, xã Thới Lai. Đây là các hoạt động hết sức thiêng liêng, có ý nghĩa chính trị và nhân văn sâu sắc. Để lan tỏa mạnh mẽ tinh thần tri ân, giáo dục truyền thống cách mạng đến đông đảo tầng lớp nhân dân, nhất là thế hệ trẻ, Phó Thủ tướng Chính phủ Phạm Thị Thanh Trà, Trưởng ban Chỉ đạo quốc gia có ý kiến như sau:

Đề nghị Chủ tịch UBND các tỉnh, thành phố: Tuyên Quang, Cần Thơ, Hải Phòng và TP.HCM chỉ đạo Đài Phát thanh và Truyền hình địa phương thực hiện truyền hình trực tiếp về Lễ truy điệu, an táng hài cốt liệt sĩ trên địa bàn; đồng thời phối hợp chặt chẽ với Đài Truyền hình Việt Nam để tiếp sóng và phát trực tiếp Lễ truy điệu, an táng trên nền tảng truyền hình số quốc gia VTVgo. Đối với các Lễ truy điệu, an táng hài cốt liệt sĩ được tổ chức trong thời gian tới, đề nghị Chủ tịch UBND các tỉnh, thành phố quán triệt và chỉ đạo thực hiện việc truyền hình trực tiếp buổi Lễ theo tinh thần nêu trên.

Đề nghị Tổng Giám đốc Đài Truyền hình Việt Nam chỉ đạo Đài Truyền hình Việt Nam phối hợp chặt chẽ với Đài Phát thanh và Truyền hình các địa phương để tiếp nhận, kết nối và thực hiện phát sóng trực tiếp các Lễ truy điệu, an táng hài cốt liệt sĩ trên nền tảng số quốc gia VTVgo của Đài Truyền hình Việt Nam; đồng thời thông tin rộng rãi về các chương trình này trên các phương tiện truyền thông để nhân dân có thể sắp xếp thời gian theo dõi, tri ân tới các anh hùng, liệt sĩ.

T.SƯƠNG

Nhà nước...

(Tiếp theo trang 1)

CNVH cần được nhìn nhận như một phương thức chuyển hóa tài nguyên văn hóa và sức sáng tạo thành động lực phát triển. Di sản, nghệ thuật, ẩm thực, xuất bản hay những tri thức truyền thống chứa đựng giá trị tinh thần, đồng thời có khả năng tạo việc làm, thu nhập và thương hiệu. Khả năng ấy chỉ trở thành hiện thực khi có người đầu tư, tổ chức sản xuất, kết nối thị trường và đưa sản phẩm đến công chúng.

Bởi vậy, việc đặt doanh nghiệp, doanh nhân vào vị trí chủ thể quan trọng mang ý nghĩa vượt ra ngoài lời kêu gọi tài trợ. Trong nhiều hoạt động văn hóa, doanh nghiệp thường được tìm đến khi cần kinh phí tổ chức sự kiện. Nhưng CNVH đòi hỏi một quan hệ sâu hơn: Doanh nghiệp tham gia từ hình thành ý tưởng, phát triển sản phẩm đến phân phối, thương mại hóa và tái đầu tư. Họ đồng hành với quá trình sáng tạo, cùng chia sẻ cơ hội và rủi ro.

Doanh nhân mang đến khả năng nhận diện nhu cầu, huy động vốn và xây dựng mô hình kinh doanh. Nghệ sĩ, nghệ nhân mang đến tài năng, tri thức và chiều sâu văn hóa. Nhà trường cung cấp nghiên cứu, nhân lực; thiết chế văn hóa nắm giữ nguồn tư liệu, không gian và khả năng tiếp cận công chúng. Khi những năng lực ấy được kết nối, một ý tưởng có thể vượt khỏi giới hạn của người khởi xướng để trở thành sản phẩm có sức sống lâu dài.

Đó cũng là lý do mạng lưới cần được vận hành như một cơ chế hợp tác thực chất. Số thành viên đông chưa đủ chứng minh hiệu quả; số cuộc hội thảo nhiều chưa bảo đảm hình thành thị trường. Điều cần theo dõi là có bao nhiêu ý tưởng tìm được đối tác, bao nhiêu dự án được triển khai, bao nhiêu sản phẩm được công chúng đón nhận. Mỗi kết nối cần đi cùng một nhiệm vụ, một đầu mối chịu trách nhiệm và một thời hạn hoàn thành.

Thông điệp Bộ VHTTDL nêu bài toán, lắng nghe doanh nghiệp đề xuất giải pháp thể hiện tinh thần kiến tạo. Nhà nước xác định mục tiêu, mở đường bằng thể chế và sử dụng nguồn lực công để dẫn dắt. Doanh nghiệp chủ động tìm phương án, tổ chức thực hiện và phát triển thị trường. Quan hệ ấy cần được cụ thể hóa bằng những quy định minh bạch, để cam kết đồng hành trở thành điều kiện đầu tư có thể dự liệu, thay vì phụ thuộc vào sự tháo gỡ từng trường hợp.

Với lĩnh vực dựa nhiều vào tài năng và tài sản trí tuệ, môi trường đầu tư thuận lợi phải bao gồm khả năng bảo vệ bản quyền, tiếp cận vốn, khai thác tư liệu và hợp tác với thiết chế công lập. Một doanh nghiệp muốn xây dựng trải nghiệm di sản số cần biết được sử dụng dữ liệu nào, trong giới hạn nào, quyền lợi được bảo đảm ra sao. Một nghệ sĩ hợp tác sản xuất cần biết tác phẩm được khai thác thế nào và thu nhập được phân chia theo nguyên tắc nào.

Công nghệ và trí tuệ nhân tạo đang mở rộng khả năng sáng tạo, phân phối và tiếp cận văn hóa. Tuy nhiên, công nghệ chỉ phát huy giá trị khi được đặt trên nền tảng hiểu biết và tôn trọng bản sắc. Số hóa di sản cần bảo đảm tính xác thực; khai thác chất liệu truyền thống cần nhận diện nguồn gốc; ứng dụng trí tuệ nhân tạo phải gắn với trách nhiệm đối với tác giả. Sức hấp dẫn quốc tế bắt đầu từ khả năng thể hiện thuyết phục những giá trị riêng của Việt Nam.

Một vấn đề cần được chú trọng là vị trí của cộng đồng trong quá trình thương mại hóa văn hóa. Nhiều giá trị được gìn giữ qua các thế hệ, bằng công sức của những người không trực tiếp đứng tên sản phẩm. Khi di sản trở thành nguồn thu, cộng đồng cần được tham gia, được ghi nhận và được hưởng lợi. Nếu lợi ích chỉ tập trung ở khâu kinh doanh, còn người gìn giữ di sản tiếp tục khó khăn, nền tảng của phát triển sẽ suy yếu. Vì thế, doanh thu cần đi cùng thu nhập của người sáng tạo, chất lượng sản phẩm và cơ hội thụ hưởng của người dân. Một chương trình biểu diễn thành công phải tạo được nguồn thu, trả công xứng đáng và mở rộng công chúng. Một sản phẩm du lịch văn hóa có giá trị phải giúp du khách hiểu thêm về nơi đến, đồng thời đóng góp cho bảo tồn. Những thước đo ấy giúp tăng trưởng kinh tế gắn với trách nhiệm văn hóa.

Nhìn từ Huế, yêu cầu này càng rõ. Di sản, áo dài, ẩm thực, thủ công và nghệ thuật biểu diễn tạo nên nguồn lực phong phú, nhưng cần được tổ chức thành những chuỗi sản phẩm có chất lượng và thị trường. Mỗi dự án cần sự phối hợp giữa đơn vị quản lý, doanh nghiệp, nghệ nhân, cơ sở nghiên cứu và truyền thông. Có phương án đầu tư, bản quyền và chia sẻ lợi ích ngay từ đầu, giá trị di sản mới được phát huy bền vững.

Yêu cầu có kết quả sớm là cần thiết, song CNVH cũng cần sự kiên nhẫn để nuôi dưỡng tài năng, thử nghiệm và xây dựng thương hiệu. Chính sách phải tạo cơ hội cho doanh nghiệp nhỏ, những nhóm sáng tạo trẻ và cơ sở nghề truyền thống. Đây là trách nhiệm chung của cơ quan quản lý và cộng đồng doanh nghiệp. Tinh thần cùng làm chỉ trở thành động lực khi được nâng đỡ bằng thể chế phù hợp và niềm tin hợp tác. Khi ấy, mỗi kết nối hôm nay mới có thể tạo ra một sản phẩm ngày mai, một sinh kế và một đóng góp cho văn hóa Việt Nam. ■

DỰ THẢO NGHỊ ĐỊNH SỬA ĐỔI, BỔ SUNG MỘT SỐ ĐIỀU CỦA NGHỊ ĐỊNH SỐ 144/2020/NĐ-CP QUY ĐỊNH VỀ HOẠT ĐỘNG NGHỆ THUẬT BIỂU DIỄN:

Tổ chức, cá nhân chỉ cần gửi thông báo, không chờ văn bản cho phép của cơ quan

Bộ VHTTDL đang lấy ý kiến đối với dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 144/2020/NĐ-CP của Chính phủ quy định về hoạt động nghệ thuật biểu diễn (Dự thảo Nghị định). Theo đó, sau hơn 5 năm triển khai, Nghị định số 144/2020/NĐ-CP đã góp phần đổi mới phương thức quản lý nhà nước, tạo điều kiện thuận lợi cho hoạt động sáng tạo, tổ chức biểu diễn nghệ thuật và thúc đẩy xã hội hóa. Tuy nhiên, một số quy định không còn phù hợp với pháp luật hiện hành và yêu cầu thực tiễn.

Việc sửa đổi, bổ sung Nghị định nhằm bảo đảm đồng bộ với Luật Đầu tư năm 2025 và các quy định của Chính phủ về cắt giảm, phân cấp, đơn giản hóa thủ tục hành chính, điều kiện đầu tư kinh doanh; đồng thời bổ sung biện pháp quản lý thay thế, không để xảy ra khoảng trống pháp lý trong quản lý hoạt động nghệ thuật biểu diễn. Dự thảo Nghị định gồm 2 điều: Điều 1 sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 144/2020/NĐ-CP, gồm 20 khoản; Điều 2 quy định hiệu lực thi hành và điều khoản chuyển tiếp, gồm 6 khoản.

Nội dung sửa đổi, bổ sung tập trung vào bãi bỏ các quy định về điều kiện đầu tư kinh doanh không còn phù hợp với Luật Đầu tư năm 2025; sửa đổi các quy định về thẩm quyền quản lý nhà nước đang thuộc Bộ VHTTDL theo hướng phân cấp cho địa phương; sửa đổi quy định về cơ quan tiếp nhận thông báo phù hợp với mô hình chính quyền địa phương hai cấp; tháo gỡ khó khăn trong quá trình thực hiện thủ tục hành chính cho người dân và cơ quan quản lý nhà nước trong quá trình phân cấp. Cụ thể, dự thảo đề xuất chuyển các hình thức tổ chức biểu diễn nghệ thuật, cuộc thi, liên hoan các loại hình nghệ thuật biểu diễn và cuộc thi người đẹp, người mẫu trước đây phải được chấp thuận sang thực hiện thông báo. Theo đó, tổ chức, cá nhân đã thông báo đúng, đủ và không bị yêu cầu dừng thì được tổ chức hoạt động, không chờ văn bản cho phép của cơ quan nhà nước.

Cùng với việc chuyển phương thức quản lý từ tiền kiểm sang hậu kiểm, dự thảo quy định rõ trách nhiệm của cơ quan tiếp nhận thông báo trong công khai thông tin, rà soát, theo dõi, kiểm tra và yêu cầu dừng hoạt động khi phát hiện vi phạm. Dự thảo bổ sung căn cứ dừng hoạt động khi nội dung, tiết mục biểu diễn thực tế khác với nội dung đã thông báo hoặc không bổ sung nội dung, tài liệu theo yêu cầu.

Về cải cách thủ tục hành chính, dự thảo đề xuất bãi bỏ bốn thủ tục gồm cấp văn bản chấp thuận tổ chức biểu diễn nghệ thuật; cấp văn bản chấp thuận tổ chức cuộc thi, liên hoan các loại hình nghệ thuật biểu diễn; cấp văn bản chấp thuận tổ chức cuộc thi người đẹp, người mẫu; cấp văn bản xác nhận dự thi người đẹp, người mẫu ở nước ngoài. Dự thảo không làm phát sinh điều kiện đầu tư kinh doanh và thủ tục hành chính mới...

B.H

VỀ CÔNG TÁC TỔ CHỨC NGÀY VĂN HÓA VIỆT NAM GẮN KẾT VỚI NGÀY HỘI ĐẠI ĐOÀN KẾT TOÀN DÂN TỘC NĂM 2026:

Vun đắp bản sắc văn hóa, phát huy sức mạnh cộng đồng

HOÀNG HƯƠNG - ĐÌNH TOÁN

Việc kết nối Ngày hội Đại đoàn kết toàn dân tộc 18.11 với Ngày Văn hóa Việt Nam 24.11 thành một tuần hoạt động rộng khắp sẽ mở thêm không gian để người dân cùng sáng tạo, thụ hưởng và gìn giữ các giá trị văn hóa. Dấu ấn của năm đầu tiên cần được tạo nên từ sự tham gia rộng rãi của cộng đồng, để sau ngày hội, những sinh hoạt văn hóa tốt đẹp tiếp tục được duy trì, sự gắn bó trong các khu dân cư được bồi đắp.

Tại Hội nghị trực tuyến toàn quốc về công tác tổ chức Ngày Văn hóa Việt Nam gắn kết với Ngày hội Đại đoàn kết toàn dân tộc năm 2026, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh nhấn mạnh, muốn phát huy sức sáng tạo của nhân dân, các hoạt động phải bắt đầu từ bản sắc, nhu cầu và khả năng tham gia của từng cộng đồng. Sức sáng tạo ấy cần những không gian phù hợp để được phát huy. Bộ VHTTDL sẽ phối hợp với các Ban, Bộ, ngành, địa phương, phát huy vai trò của nghệ nhân, nghệ sĩ trong tạo dựng không gian sáng tạo. Bộ trưởng nhấn mạnh, điều quan trọng là các hoạt động phải khơi dậy và phát huy sức sáng tạo của nhân dân, để người dân trực tiếp tham gia làm nên ngày hội, đồng thời được thụ hưởng những giá trị văn hóa do chính mình và cộng đồng tạo nên. Người thực hành di sản, các câu lạc bộ và thế hệ trẻ vì vậy có vai trò trực tiếp trong các hoạt động ở cơ sở, kết nối các thế hệ qua thực hành và trao truyền văn hóa.

Trên tinh thần ấy, Bộ trưởng đề nghị các tỉnh, thành phố tập trung tổ chức những hoạt động mang đậm bản sắc văn hóa của địa phương và các dân tộc sinh sống trên địa bàn. Từng Bộ, ngành, địa phương cần phát huy chức năng, nhiệm vụ và thế mạnh để tạo nên chuỗi hoạt động đặc sắc. Bộ trưởng đánh giá công tác chuẩn bị đang diễn ra tích cực, đồng bộ, phong phú; nếu tập trung làm tốt sẽ góp phần nâng cao đời sống văn hóa ở cơ sở, tạo tiền đề cho các năm tiếp theo. Các hoạt động cần được trải đều, có điểm nhấn, tạo khí thế, sự phấn khởi trong nhân dân.

Với các chương trình quy mô lớn, Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh đề nghị địa phương đăng ký thông tin với Bộ VHTTDL, cơ quan thường trực của Ban Chỉ đạo Trung ương về phát triển văn hóa Việt Nam, để phối hợp, tránh chồng chéo. Việc điều phối sẽ giúp các hoạt động được trải đều, có điểm nhấn, thuận lợi cho người dân lựa chọn tham gia. Thông tin đầy đủ về địa điểm, sự kiện là điều kiện để người dân tiếp cận ngày hội. Bộ trưởng cho biết Bản đồ số Văn hóa Việt Nam sẽ được cập nhật đầy đủ thông tin và phát huy vai trò lâu dài. Toàn bộ 34 tỉnh, thành phố đã được cấp tài khoản, hướng dẫn cập nhật dữ liệu, xác định đầu mối quản lý; nền tảng dự kiến được công bố ngày 1.11, kết nối thông tin về các hoạt động trên toàn quốc.

Phó Thủ tướng Phạm Thị Thanh Trà chủ trì Hội nghị trực tuyến toàn quốc về công tác tổ chức Ngày Văn hóa Việt Nam gắn kết với Ngày hội Đại đoàn kết toàn dân tộc năm 2026

Phát biểu chỉ đạo tại Hội nghị, Phó Thủ tướng Phạm Thị Thanh Trà nhấn mạnh, đây là năm đầu tiên tổ chức Ngày Văn hóa Việt Nam. Việc tổ chức Ngày Văn hóa Việt Nam gắn với Ngày hội Đại đoàn kết toàn dân tộc góp phần bồi đắp bản sắc, phát huy sức mạnh cộng đồng. Theo Phó Thủ tướng, việc gắn Ngày Văn hóa Việt Nam với Ngày hội Đại đoàn kết toàn dân tộc có ý nghĩa sâu sắc. Văn hóa bồi đắp bản sắc, nuôi dưỡng con người, gắn kết cộng đồng; trong khi đại đoàn kết tạo nên sức mạnh để các giá trị văn hóa được gìn giữ và lan tỏa. Trên tinh thần đó, phải lấy nhân dân làm chủ thể, bảo đảm mọi người dân đều có cơ hội tham gia, sáng tạo và thụ hưởng văn hóa. Các hoạt động phải gần dân, thuận tiện, phù hợp với từng nhóm đối tượng; không chỉ tổ chức để người dân đến xem mà cần tạo điều kiện để người dân trực tiếp tham gia và làm nên ngày hội.

Cộng đồng dân cư phải được xác định là trung tâm, gắn hoạt động văn hóa với củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Các chương trình cần được đưa về xã, phường, thôn, bản, tổ dân phố, qua đó tăng cường sự gắn kết giữa con người, gia đình và các thế hệ, giữa các dân tộc, tôn giáo, bồi đắp tình làng nghĩa xóm và sức mạnh cộng đồng. Cùng với việc đưa hoạt động về cơ sở, Phó Thủ tướng yêu cầu mở rộng tối đa không gian văn hóa phục vụ nhân dân, phát huy đồng bộ hệ thống bảo tàng, thư viện, nhà hát, rạp chiếu phim, di tích, danh lam thắng cảnh, thiết chế văn hóa, thể thao, điểm du lịch và các không gian vui chơi, giải trí, ẩm thực, tín ngưỡng, tôn giáo. Các cơ quan, đơn vị cần khuyến khích mở cửa rộng rãi, kéo dài thời gian phục vụ, miễn hoặc giảm phí phù hợp, tạo thêm cơ hội để người dân tiếp cận và trải nghiệm các giá trị văn hóa. Cùng với các hình thức truyền thống, cần ứng dụng công nghệ số, ánh sáng, trình chiếu và các hiệu ứng phù hợp tại di tích, danh lam thắng cảnh, quảng trường, công trình kiến trúc, tòa nhà, khách sạn, trung tâm thương mại và không gian công cộng, tạo diện mạo tươi vui, rực rỡ.

Phó Thủ tướng lưu ý hiệu quả thực chất, sức lan tỏa và giá trị bền vững phải là thước đo của các hoạt động. Ngày hội cần được tổ chức vui tươi, an toàn, tiết kiệm, không phô trương, hình thức; sau ngày hội phải để lại sự gắn kết cộng đồng sâu sắc hơn, các giá trị văn hóa được lan tỏa và những mô hình, nếp sống văn hóa tốt đẹp tiếp tục được duy trì. Phó Thủ tướng nhấn mạnh, việc tổ chức Ngày Văn hóa Việt Nam và Tuần Văn hóa - Đại đoàn kết toàn dân tộc năm 2026 phải thiết thực, ý nghĩa, tạo dấu ấn sâu đậm, huy động sức mạnh của toàn dân tộc cùng tham gia, để các hoạt động thực sự đi vào đời sống và trở thành ngày hội được người dân mong đợi mỗi năm. ■

Kỳ họp thứ hai, Quốc hội khóa XVI sẽ diễn ra khoảng 30 ngày

Sáng qua 13.10, Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ VHTTDL, Hội Nhà báo Việt Nam phối hợp với Văn phòng Quốc hội tổ chức Hội nghị giao ban báo chí, cung cấp thông tin về kỳ họp thứ hai, Quốc hội khóa XVI.

Tại hội nghị, Phó Chủ nhiệm Văn phòng Quốc hội Nguyễn Văn Hiển cho biết, kỳ họp thứ hai, Quốc hội khóa XVI dự kiến khai mạc sáng 17.10 và bế mạc ngày 21.11 với tổng thời gian làm việc khoảng 30 ngày. Kỳ họp tổ chức thành hai đợt tại Nhà Quốc hội. Đợt thứ nhất từ ngày 17.10 đến 14.11; đợt thứ hai từ ngày 20-21.11. Quốc hội sẽ bố trí họp 6 ngày thứ Bảy và 1 ngày Chủ nhật. Từ ngày 15 - 19.11, Quốc hội nghỉ để các cơ quan của Quốc hội, Chính phủ, các cơ quan liên quan tiếp thu, chỉnh lý và hoàn thiện các dự thảo luật, nghị quyết trước khi trình Quốc hội xem xét, thông qua.

Về công tác lập pháp, Quốc hội dự kiến xem xét 43 dự án luật, nghị quyết, đồng thời quyết định 10 nhóm vấn đề quan trọng về kinh tế - xã hội, ngân sách nhà nước, giám sát và các vấn đề quan trọng khác thuộc thẩm quyền, tiến hành chất vấn và trả lời chất vấn. Khối lượng công việc lớn đòi hỏi sự phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan của Quốc hội, Chính phủ và những đơn vị liên quan, bảo đảm tiến độ, chất lượng hồ sơ, tính thống nhất của hệ thống pháp luật và khả năng tổ chức thực hiện sau khi ban hành.

Đề nghị bám sát định hướng tuyên truyền, tập trung thông tin sâu rộng về các sự kiện chính trị quan trọng của đất nước; trọng tâm là kết quả Hội nghị lần thứ tư BCH Trung ương Đảng khóa XIV và kỳ họp thứ hai, Quốc hội khóa XVI, Phó Trưởng ban Tuyên giáo Trung ương Nguyễn Văn Chiến nhấn mạnh, các cơ quan báo chí cần tăng cường phối hợp với các cơ quan chức năng để kịp thời cung cấp thông tin chính thống về hoạt động lập pháp, quá trình xây dựng luật, nghị quyết; thận trọng trong khai thác, trích dẫn thông tin từ các nguồn chưa được kiểm chứng. Bên cạnh đó, cần đẩy mạnh tuyên truyền các chủ trương, quyết sách của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; hoạt động đối ngoại của lãnh đạo Đảng, Nhà nước; kết quả phát triển kinh tế - xã hội và quyết tâm thực hiện mục tiêu tăng trưởng cao.

Các cơ quan báo chí cũng cần chú trọng tuyên truyền về giáo dục, văn hóa, công tác đền ơn đáp nghĩa và các sự kiện chính trị, xã hội quan trọng, góp phần tạo đồng thuận trong xã hội, củng cố niềm tin của nhân dân và lan tỏa hình ảnh Việt Nam chủ động, tích cực hội nhập quốc tế. Cũng tại hội nghị, đại diện các cơ quan thông tấn, báo chí đề nghị tăng cường cung cấp thông tin từ sớm, nhất là đối với những dự án luật có tác động lớn đến đời sống xã hội; đồng thời tạo điều kiện thuận lợi trong tiếp cận tài liệu, hình ảnh và hoạt động nghị trường. **P.V**

Phát hiện hiện vật thời Trần khi chuẩn bị đào móng nhà

● ANH TÚ

Trong khi thuốn thăm đất để chuẩn bị đào móng xây nhà tại tổ dân phố Ninh Nhất 3, phường Hoa Lư (Ninh Bình), một hộ dân đã phát hiện khu vực có nhiều hiện vật bằng sành. Giám định bước đầu của Bảo tàng Ninh Bình cho thấy, các hiện vật có niên đại thời Trần, khoảng thế kỷ XIII - XIV.

Ông Đỗ Văn Sản, tổ dân phố Ninh Nhất 3, phường Hoa Lư cho biết: "Tôi và nhiều gia đình thuộc diện di dời phục vụ dự án Công viên văn hóa Tràng An và vừa được bố trí tái định cư ở khu dân cư Cửa Bạc 2. Dự kiến ngày 19.10 tôi sẽ khởi công xây nhà, nên chiều ngày 11.10 tôi và các hộ đi thuốn thăm đất trước khi đào móng xem có gì bất thường không. Đến khu vực mảnh đất của hộ gia đình nhà tôi thì bất chợt phát hiện vật cứng trên bề mặt có diện tích khoảng 3m và có dấu vết đồ sành nên ngay lập tức dừng lại và báo cáo chính quyền địa phương".

Trao đổi với phóng viên *Văn Hóa*, ông Hoàng Văn Cương, Phó Giám đốc Bảo tàng Ninh Bình cho biết: Ngay sau khi nhận được thông tin, Bảo tàng Ninh Bình đã cử cán bộ trực tiếp xuống hiện trường vào lúc 19h ngày 11.10 khoanh vùng, phối hợp với Công an phường Hoa Lư bảo vệ hiện trường và tiến hành các biện pháp nghiệp vụ để phát lộ hiện vật. Theo Báo cáo sơ bộ số 321/BC-BT ngày 12.10 của Bảo tàng tỉnh Ninh Bình, các hiện vật "lon sành" được xếp theo hướng Đông - Tây, chia thành hai hàng trong khoảng diện tích dài 2,2m, rộng 0,45 - 0,5m, sâu so với mặt ruộng 0,3m. Các "lon sành" được xếp thành ba lớp chồng, so le lên nhau và sắp xếp theo hai cách. Cách 1, phần lớn các "lon sành" được úp miệng xuống dưới và chồng, xếp lên nhau. Cách 2, một số lại được úp hai miệng áp sát chồng lên nhau. Khu vực xung quanh không phát hiện các hiện vật và dấu vết kiến trúc. Bên trong các "lon sành" chỉ có đất, ngoài ra không phát hiện các hiện vật khác.

Hiện vật thu được gồm hai loại hình, lon có thành đứng và lon có vai khum. Các "lon sành" hiện vật thu được có đường kính miệng từ 14 - 20cm, đường kính đáy 19 - 21cm, cao 7 - 11cm. Trên thân một số hiện vật có trang trí hoa văn khắc vạch và văn chải. Chất liệu làm từ sành mịn và được nung ở nhiệt độ cao. Ông Hoàng Văn Cương cho biết: Qua khảo sát, giám định bước đầu của Bảo tàng Ninh Bình cho thấy các "lon sành" là những đồ gia dụng được sử dụng trong đời sống sinh hoạt của nhân dân. Hiện vật có niên đại thời Trần, khoảng thế kỷ XIII - XIV. Các hiện vật được sắp xếp có chủ đích theo một cách thức nhất định, có thể những hiện vật này được người xưa chôn giấu, cất giữ.

Nhiều cụ cao niên nơi phát hiện hiện vật chia sẻ: Xưa kia đây là khu đất ruộng màu Đồng Hà, xung quanh khu vực phát hiện cổ vật ngày trước là gò đất cát được nhân dân sử dụng để trồng màu và có một số ngôi mộ của dòng họ Trần, họ Nguyễn… Đến năm 2010, khu vực này trở thành khu dân cư phục vụ dự án tái định cư Cửa Bạc 2. Xung quanh khu vực phát hiện cổ vật có một số di tích liên quan đến mảnh đất và con người thời Trần như chùa A Nậu (chùa Sệu) thờ Đức vua Trần Thái Tông, công chúa Trần Thị Ngọc Một; đền Đức Thánh Cả (đền Đô Thiên) thờ danh tướng thời Trần. Các hiện vật sẽ được các cán bộ Bảo tàng Ninh Bình tiến hành khai quật, sau đó kiểm kê, lập hồ sơ và đưa về Bảo tàng tỉnh để bảo quản, lưu giữ, nghiên cứu và phát huy giá trị cổ vật theo quy định của Luật Di sản Văn hóa.■

Các hiện vật được sắp xếp có chủ đích theo một cách thức nhất định, có thể những hiện vật này được người xưa chôn giấu, cất giữ

Phát biểu khai mạc Diễn đàn Văn hóa Doanh nghiệp Việt Nam 2026 do Báo *Văn Hóa* phối hợp với Hiệp hội Doanh nghiệp nhỏ và vừa TP Hà Nội (HANOISME) tổ chức ngày 13.10 tại Hà Nội, Ủy viên dự khuyết BCH Trung ương Đảng, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Huy Dũng nhấn mạnh tầm quan trọng của văn hóa đối với sự phát triển nhanh, bền vững của từng doanh nghiệp và cả đất nước. Thứ trưởng nhắc lại nhận định của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm: "Nếu kinh tế quyết định khả năng đi nhanh thì văn hóa quyết định khả năng đi xa".

Uy tín cũng là tài sản

Thứ trưởng Nguyễn Huy Dũng đặt tinh thần liêm chính, thượng tôn pháp luật và giữ chữ tín ở vị trí đầu tiên trong tám nội dung cốt lõi về văn hóa doanh nghiệp. Những giá trị ấy được kiểm chứng khi phải lựa chọn giữa lợi ích trước mắt và việc giữ nguyên tắc. Khi phát hiện sản phẩm có lỗi, doanh nghiệp chủ động thông tin, khắc phục và chịu trách nhiệm; đã cam kết thanh toán thì thực hiện đúng, kể cả với đối tác nhỏ; đã làm ra sản phẩm thì cam kết chất lượng.

Theo Thứ trưởng, lấy giá trị thực cho khách hàng làm căn

Các diễn giả tại phiên thảo luận

cứ hành động được thể hiện ở sự tận tâm sau khi đã bán sản phẩm, nhận tiền. Trách nhiệm của doanh nghiệp tiếp tục trong quá trình khách hàng sử dụng sản phẩm, dịch vụ. Về văn hóa như một nguồn lực nội sinh, TS Trần Đình Thiên, nguyên Viện trưởng Viện Kinh tế Việt Nam, đặt vấn đề nhận diện doanh nghiệp trong mối quan hệ với thời đại: Mình là ai, đang ở bối cảnh nào và muốn trở thành ai. Theo ông, mỗi thời đại có một nền văn hóa tương ứng với phương thức phát triển. Tinh thần kinh doanh, cạnh tranh bình đẳng và tinh hoa văn hóa dân tộc được ông xác định là những yếu tố nền tảng của văn hóa doanh nghiệp hiện đại. TS Trần Đình Thiên nhìn nhận, văn hóa có tác động nhiều chiều. Các giá trị có thể tạo sức mạnh liên kết, lan tỏa, nhưng cũng có thể kìm hãm phát triển khi không phù hợp với bối cảnh mới. Việc chuyển tài nguyên văn hóa thành nguồn lực, thành lợi thế cạnh tranh gắn với cơ chế, chính sách, khả năng liên kết và năng lực quản trị. Kế thừa các giá trị truyền thống vì thế mang tính chọn lọc, dựa trên yêu cầu của giai đoạn phát triển mới.

TS Thiên lưu ý những hạn chế của tư duy ngắn hạn, chỉ chú trọng xoay xở, kiếm lợi mà ít coi trọng chữ tín và đầu tư tăng cường năng lực. Bên cạnh đó, tình trạng chia cắt, cục bộ, thiếu tầm nhìn tổng thể cũng hạn chế khả năng liên kết, cộng hưởng sức mạnh. Đây là những vấn đề được đặt ra khi xây dựng văn hóa doanh nghiệp trong một nền kinh tế lấy thị trường làm nền tảng, cạnh tranh làm động lực phát triển. Khung văn hóa doanh nghiệp hiện đại được TS Trần Đình Thiên đề xuất gắn với tầm nhìn toàn cầu, vị thế độc lập, tự chủ, cạnh tranh và hợp tác bình đẳng. Ông gắn sứ mệnh xây dựng doanh nghiệp hùng mạnh với xây dựng đất nước hùng cường. Mục tiêu lợi nhuận, vị thế thị trường đi cùng trách nhiệm đóng thuế, bảo đảm thu nhập cho người lao động và đóng góp cho xã hội. Bản sắc được phát huy trong cách kinh doanh, quan hệ hợp tác và trách nhiệm với cộng đồng.

Bàn về uy tín của doanh nghiệp, Tổng Biên tập Báo *Văn Hóa* Nguyễn Anh Vũ cho rằng, doanh nghiệp giữ chữ tín giúp giảm chi phí của sự nghi ngờ; tổ chức minh bạch tạo niềm tin với người lao động, khách hàng và đối tác; thương hiệu nhận trách nhiệm khi xảy ra sai sót có khả năng bảo vệ niềm tin. Ông nhấn mạnh: "Niềm tin cũng là vốn; uy tín cũng là tài sản; đạo đức cũng tạo ra giá trị kinh tế". Phân tích văn hóa như một dạng vốn được tích lũy trong thói quen hợp tác, tinh thần trách nhiệm, tri thức chia sẻ và khả năng tự điều chỉnh của tổ chức, ông Mạc Quốc Anh, Phó Chủ tịch kiêm Tổng Thư ký Hiệp hội Doanh nghiệp nhỏ và vừa TP Hà Nội cho rằng, vốn ấy hình thành qua tuyển dụng, đào tạo, nêu gương, quy trình và cách giải quyết tình huống cụ thể; được tái tạo khi người mới học cách làm đúng, bị hao mòn khi sai phạm được bỏ qua hoặc người trung thực chịu thiệt.

Theo ông Quốc Anh, với khách hàng, niềm tin bắt đầu từ thông tin đúng, chất lượng giữ cam kết và xử lý khiếu nại. Với đối tác,

DIỄN ĐÀN VĂN HÓA DOANH NGHIỆP VIỆT NAM 2026:

Thượng tôn pháp luật, giữ chữ tín là những giá trị cốt lõi của văn hóa doanh nghiệp

● HOÀNG HƯƠNG - LẠI THÚY HÀ; ảnh: TR.HUẤN

Uy tín được bồi đắp bằng chất lượng và trách nhiệm; sức mạnh của tổ chức được tạo nên từ năng lực và sự gắn bó của con người. Những ý kiến trao đổi tại Diễn đàn Văn hóa Doanh nghiệp Việt Nam 2026 làm rõ: Văn hóa như một nguồn lực nội sinh cho quản trị, đổi mới sáng tạo và phát triển bền vững.

Toàn cảnh Diễn đàn Văn hóa Doanh nghiệp Việt Nam 2026

> *Liêm chính, thượng tôn pháp luật và giữ chữ tín; lấy giá trị thực cho khách hàng làm căn cứ hành động; tôn trọng con người, trọng dụng tài năng và phát triển năng lực; tôn trọng đổi mới sáng tạo, học tập liên tục và thích ứng nhanh; sử dụng dữ liệu, tiên phong ứng dụng AI có trách nhiệm; nêu gương, làm gương; giữ gìn bản sắc văn hóa Việt Nam; gắn khát vọng phát triển của doanh nghiệp với trách nhiệm dài hạn đối với đất nước và cộng đồng.*
>
> **(Thứ trưởng NGUYỄN HUY DŨNG)**

chữ tín thể hiện qua thanh toán đúng hạn, thông báo thay đổi và phân bổ trách nhiệm công bằng. Trách nhiệm xã hội nằm trong cách doanh nghiệp tạo lợi ích, từ lựa chọn nguyên liệu, sản phẩm đến điều kiện lao động.

Con người phải được đặt ở vị trí trung tâm

Từ góc độ quản trị, Nhà báo Nguyễn Anh Vũ nhìn nhận người lao động quan tâm tới thu nhập, cơ hội phát triển, sự công bằng, khả năng được lắng nghe và ý nghĩa của công việc. Doanh nghiệp vừa bảo đảm kỷ luật, hiệu suất, vừa tạo dựng môi trường nhân văn; có hệ giá trị chung và tôn trọng khác biệt. Văn hóa thể hiện trong cách tập thể hợp tác, giải quyết bất đồng, ghi nhận đóng góp, chịu trách nhiệm; được kiểm chứng qua cách người lao động làm việc cả khi không có người giám sát.

Việc tạo môi trường đổi mới sáng tạo, thúc đẩy trao quyền và tự chịu trách nhiệm cũng được TS Trần Đình Thiên đặt trong các giải pháp phát huy nguồn lực văn hóa. Ông nhấn mạnh làm rõ quyền tài sản, quyền của doanh nghiệp và người lao động; xoá bỏ tư duy xin - cho, phân biệt đối xử, bảo vệ cạnh tranh bằng pháp luật. Một môi trường tôn trọng quyền, khuyến khích tự chủ và hợp tác bình đẳng tạo điều kiện để các chủ thể phát huy năng lực. Theo ông Mạc Quốc Anh, năng suất còn phụ thuộc vào thời gian chờ, việc làm lại, sai sót bàn giao và khả năng sử dụng tri thức chung. Nhân viên trung thực báo lỗi giúp bộ phận kỹ thuật tìm nguyên nhân; các phòng ban cùng chịu trách nhiệm về đầu ra giúp công việc bớt bị đẩy qua lại. Văn hóa trách nhiệm qua đó giảm phần chi phí không tạo giá trị. Tuy nhiên, cơ chế đánh giá phải nhất quán: Coi trọng chất lượng mà chỉ thưởng số lượng sẽ khiến hành vi thực tế lệch khỏi những giá trị được tuyên bố.

Trong đổi mới sáng tạo, ông Mạc Quốc Anh nhấn mạnh môi trường cho phép người lao động nêu vấn đề, hỏi điều chưa biết và phản biện cách làm. Thử nghiệm có kiểm soát được phân biệt với cẩu thả hoặc vi phạm có chủ ý; việc học từ thất bại đi cùng giới hạn rủi ro và trách nhiệm rút kinh nghiệm. Với trí tuệ nhân tạo (AI), người sử dụng phải kiểm tra đầu ra, bảo vệ dữ liệu và chịu trách nhiệm về quyết định. Tính trung thực, khả năng học hỏi và trách nhiệm giải trình là những nguyên tắc được duy trì khi công nghệ thay đổi. Phân tích tác dụng của nền tảng số đối với kỷ luật và phối hợp trong doanh nghiệp. TS Võ Trí Thành nêu quan điểm, công nghệ giúp đo lường, giám sát công việc; không gian dùng chung trên nền tảng số tạo điều kiện tăng gắn kết, phát triển văn hóa làm việc nhóm. Tuy nhiên, ông cũng lưu ý, việc thích ứng trong quản trị phải gắn với khả năng lắng nghe, hiểu đội ngũ và tạo điều kiện để người trẻ phát huy năng lực ngay trong công việc.

Văn hóa doanh nghiệp nằm ngay trong chiến lược phát triển. Khi đi vào quản trị, công nghệ, cách sử dụng con người, từng quyết định kinh doanh và quan hệ với cộng đồng, văn hóa mới thực sự trở thành nguồn lực. Nguồn lực ấy được phát huy trong từng doanh nghiệp sẽ góp phần tạo nên sức mạnh của cộng đồng doanh nghiệp và rộng hơn là sức mạnh nội sinh của nền kinh tế Việt Nam trong giai đoạn phát triển mới.

Phát biểu bế mạc Diễn đàn, ông Mạc Quốc Anh nhấn mạnh rằng, giá trị của Diễn đàn cần được tiếp nối bằng những thay đổi cụ thể trong từng doanh nghiệp và môi trường kinh doanh. Văn hóa phải trở thành năng lực bên trong, giúp doanh nghiệp quản trị tốt hơn, đổi mới hiệu quả hơn và phát triển bền vững. Bằng cách nhìn nhận trên, ông Quốc Anh đúc kết những định hướng, trong đó văn hóa cần được đặt ở vị trí trung tâm trong quá trình phát triển doanh nghiệp, bởi văn hóa chi phối cách doanh nghiệp sử dụng vốn, lựa chọn công nghệ, phát triển con người và ứng xử trước rủi ro. Khi chuẩn mực được thực hiện nhất quán, doanh nghiệp có thêm cơ sở giảm chi phí phối hợp, bảo vệ uy tín, duy trì niềm tin.

Bên cạnh đó là trách nhiệm của người đứng đầu đối với chất lượng văn hóa của tổ chức. Văn hóa được bộc lộ rõ trong những quyết định khó: Giữ cam kết khi lợi nhuận thu hẹp, minh bạch khi xảy ra sai sót, bảo vệ quyền lợi chính đáng của người lao động khi doanh nghiệp gặp khó khăn. Uy tín của lãnh đạo doanh nghiệp bắt đầu từ sự nhất quán giữa lời nói và hành động… ■

Lễ ký kết Biên bản ghi nhớ hợp tác giữa Trường Đại học Intracom và *Văn Hóa*

Trong khuôn khổ Diễn đàn đã diễn ra Lễ ký kết Biên bản ghi nhớ hợp tác giai đoạn 2026 - 2031 giữa Trường Đại học Intracom và Báo Văn Hóa. *Sự hợp tác này hướng tới mục tiêu thiết lập mối quan hệ toàn diện, bền vững, phát huy tối đa thế mạnh của hai đơn vị.*

Tổng Biên tập Báo *Văn Hóa* Nguyễn Anh Vũ và Phó Hiệu trưởng Trường Đại học Intracom Nguyễn Quốc Tư thực hiện nghi thức ký kết

Thông qua thỏa thuận này, hai bên cam kết xây dựng mối quan hệ hợp tác toàn diện, phát huy tối đa tiềm năng và thế mạnh của mỗi bên. Trọng tâm hợp tác bao gồm đẩy mạnh nghiên cứu khoa học, thúc đẩy chuyển đổi số và phát triển các sản phẩm truyền thông đa phương tiện hiện đại. Bên cạnh đó, hai đơn vị sẽ phối hợp tổ chức các hội thảo, sự kiện văn hóa, giáo dục, đồng thời triển khai các chương trình đào tạo, hướng nghiệp và thực tập, tạo cơ hội việc làm thiết thực cho sinh viên.

DU LỊCH ĐỒNG BẰNG SÔNG CỬU LONG:

Tìm cách làm mới để thu hút khách

● HUỲNH LỢI

Du lịch ở Đồng bằng sông Cửu Long (ĐBSCL) thời gian gần đây chuyển biến tích cực khi số lượng du khách đến tham quan tăng và doanh thu cũng tăng đáng kể. Song để tạo ra chuỗi giá trị cao và đưa du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, các địa phương cần nỗ lực hơn nữa.

Tăng trưởng nhưng chưa bền vững

Đến với sông nước Cần Thơ lần đầu tiên nên chị Linda (du khách Pháp) cùng nhóm bạn thích thú khi được trải nghiệm Làng du lịch cộng đồng Cồn Sơn (phường Bình Thủy), mà chị biết qua mạng xã hội. Từ trung tâm TP Cần Thơ, chị được hướng dẫn viên đưa tới bến tàu du lịch Ninh Kiều để xuống thuyền đi tham quan Cồn Sơn. Điểm đầu tiên là ghé bè cá Bảy Bon nằm trên dòng sông Hậu hiền hòa. Tại đây, du khách được trải nghiệm cho cá ăn, chụp ảnh, nghe kể chuyện về nuôi cá bè hiện đại. Sau đó, thuyền đưa khách len lỏi vào các vườn trái cây hữu cơ để khách tự tay hái trái và thưởng thức tại chỗ.

Bà Phan Kim Ngân, Giám đốc hợp tác xã Du lịch Nông nghiệp Cồn Sơn chia sẻ, bà con làm du lịch từ văn hóa bản địa, kể lại những câu chuyện chân thật, sống động để thu hút khách. Vì vậy, trong 9 tháng đầu năm nay Cồn Sơn đón trên 24.000 lượt khách, doanh thu 7 tỉ đồng giúp các hộ có thu nhập ổn định.

Theo Sở VHTTDL TP Cần Thơ, không chỉ Cồn Sơn mà nhiều khu du lịch khác trên địa bàn cũng hoạt động nhộn nhịp; nhờ đó đến giữa tháng 9 thành phố đón 11,8 triệu lượt khách, tăng 25%. Trong đó, đón 551.330 lượt khách quốc tế, đạt 89% kế hoạch; tổng doanh thu từ du lịch hơn 10.280 tỉ đồng, đạt 90% kế hoạch năm.

Phó Giám đốc Sở VHTTDL tỉnh Cà Mau Lý Vỹ Triều Dương cho hay, 9 tháng đầu năm tổng lượng khách đến tỉnh này khoảng 7,2 triệu lượt, tăng 6,4%; trong đó khách quốc tế hơn 108.480 lượt, tăng 3,5%; tổng thu khoảng 7.637 tỉ đồng, tăng 12%. Theo ông Dương, nhờ chủ động tổ chức nhiều sự kiện như: "Ngày hội Văn hóa di sản và lễ hội Khinh khí cầu", "Hương rừng U Minh"… đã thu hút đông đảo du khách đến vui chơi, trải nghiệm.

Tại Vĩnh Long, lượng khách đến trong 9 tháng qua cũng khá tốt, với hơn 4,9 triệu lượt, tăng 15%; trong đó khách quốc tế đạt 851.388 lượt, tăng 17,2%; tổng doanh thu hơn 4.495 tỉ đồng, tăng 27,6%. Nổi bật nhất là An Giang khi đón hơn 23 triệu lượt khách chỉ trong 9 tháng, đạt 94% kế hoạch năm; trong đó hơn 1,94 triệu lượt khách quốc tế, đạt hơn 91%; tổng doanh thu khoảng 58.000 tỉ đồng, đạt 83% kế hoạch năm…

Mặt được là vậy, song du lịch ĐBSCL được đánh giá vẫn chưa phát triển tương xứng với tiềm năng, thế mạnh. Cơ sở hạ tầng giao thông, kỹ thuật còn hạn chế; thiếu các khu du lịch, khu nghỉ dưỡng, trung tâm mua sắm, vui chơi giải trí quy mô lớn để thu hút và giữ chân khách dài ngày.

Triển khai nhiều giải pháp tháo gỡ

Giám đốc Chi nhánh Công ty CP Dịch vụ Du lịch Bến Thành tại Cần Thơ Trần Thanh Nghị cho rằng, để du lịch ĐBSCL đột phá trong thu hút khách quốc tế và giữ chân khách lâu hơn thì cần có những sản phẩm ấn tượng, lễ hội hấp dẫn. Bên cạnh đó, thường xuyên tổ chức nhiều sự kiện về văn hóa, thể thao mang tầm khu vực và quốc tế nhằm thu hút sự quan tâm của du khách.

Tại Cần Thơ, dù chợ nổi Cái Răng rất nổi tiếng nhưng chậm đổi mới, một số dịch vụ lặp lại làm cho du khách nhàm chán. Khu vực Bến Ninh Kiều, phố đi bộ, khu chợ đêm cũng chưa phong phú về dịch vụ, sản phẩm để giữ chân khách. Vì vậy, tới đây ngành chức năng cần đầu tư thêm công trình nghệ thuật đúng tầm, xây khu vui chơi giải trí đa dạng, khu chợ đêm sầm uất với nhiều sản phẩm đặc trưng vùng miền nhằm tạo điểm mua sắm nhộn nhịp.

Giám đốc Công ty du lịch Nụ Cười Mê Kông Trần Thanh Thái đề xuất Cần Thơ là trung tâm của vùng ĐBSCL, vì vậy cần có giải pháp sớm mở lại các đường bay quốc tế. Một khi có đường bay thì việc chào mời khách quốc tế đến miền Tây sẽ thuận lợi. Trước mắt, có thể nghiên cứu mở các đường gần như: Thái Lan, Singapore, Trung Quốc… Khi thu hút được số lượng khách ổn định thì mở tiếp các đường bay xa hơn.

Theo Phó Chủ tịch UBND TP Cần Thơ Nguyễn Thị Ngọc Điệp năm 2026, Cần Thơ dự kiến thu hút trên 12,3 triệu lượt du khách. Tuy nhiên, lượng du khách quốc tế chưa như mong muốn. Thời gian lưu trú của khách còn ngắn, vì vậy chuỗi giá trị mang lại từ du lịch chưa tương xứng. Đây là vấn đề mà lãnh đạo thành phố luôn trăn trở và đang nỗ lực tháo gỡ.

Mới đây, thành phố đã làm việc với các Hãng hàng không để xem xét mở lại một số đường bay nội địa và quốc tế nhằm kích cầu du lịch phát triển, đồng thời mời gọi doanh nghiệp lớn đầu tư vào du lịch. Thành phố đang quy hoạch lại chợ nổi Cái Răng phù hợp với tình hình mới, tạo thêm các điểm ấn tượng hơn. Song song đó, xây dựng chương trình nghệ thuật đặc trưng như hò, hát ru, dân ca Nam Bộ, đờn ca tài tử, cải lương, dù kê, kết hợp âm nhạc, múa, sân khấu hóa...

Tại Vĩnh Long, ngành VHTTDL đang tập trung cho sự kiện "Ngày Văn hóa Việt Nam và Lễ hội Ok Om Bok" vào tháng 11, với nhiều hoạt động phong phú nhằm tăng cường thu hút du khách. Ngoài ra còn thực hiện các chương trình kích cầu du lịch, với mục tiêu đón khoảng 6,2 triệu lượt khách trong năm 2026, doanh thu 5.599 tỉ đồng.

Bí thư Tỉnh ủy Vĩnh Long Trần Văn Lâu cho biết, để du lịch phát triển có trọng tâm, trọng điểm, bền vững và tăng trưởng xanh. Tỉnh sẽ đổi mới quản lý nhà nước về du lịch theo hướng hiệu lực, hiệu quả. Khuyến khích doanh nghiệp đa dạng hóa các loại hình và sản phẩm du lịch. Tạo điều kiện thuận lợi để người dân tham gia kinh doanh và hưởng lợi từ du lịch. Đồng thời, nâng cao vai trò của cộng đồng, xây dựng cộng đồng du lịch văn minh, thân thiện trong ứng xử với du khách. ■

Du khách trải nghiệm làng bè cá Bảy Bon ở khu du lịch cộng đồng Cồn Sơn, TP Cần Thơ

Gia Lai điều chỉnh quy mô Festival cồng chiêng năm 2026

UBND tỉnh Gia Lai vừa có văn bản chỉ đạo các đơn vị khẩn trương hoàn thiện công tác chuẩn bị Festival cồng chiêng - Tuần lễ Hoa dã quỳ - Núi lửa Chư Đang Ya năm 2026. Giao Sở VHTTDL chủ trì, phối hợp với các cơ quan, đơn vị, địa phương liên quan rà soát, tham mưu điều chỉnh tên gọi, quy mô, thành phần tham gia và các nội dung liên quan.

Một số nội dung điều chỉnh quan trọng là: Không tổ chức Festival cồng chiêng với quy mô quốc tế; các hoạt động cồng chiêng, văn hóa cộng đồng sẽ được kết nối với không gian hoa dã quỳ, núi lửa Chư Đang Ya, làng la Gri cùng các hoạt động văn hóa, thể thao, du lịch. Trong đó, tập trung vào trình diễn cồng chiêng, giao lưu văn hóa truyền thống các dân tộc, lễ hội đường phố, trải nghiệm mùa hoa dã quỳ, trò chơi dân gian, không gian ẩm thực, giới thiệu sản phẩm nông nghiệp, OCOP và quảng bá du lịch.

Chương trình Festival cồng chiêng - Tuần lễ Hoa dã quỳ - Núi lửa Chư Đang Ya năm 2026 và chuỗi sự kiện phải bảo đảm chất lượng, thiết thực, hiệu quả; phát huy bản sắc văn hóa, yếu tố gốc của âm nhạc cồng chiêng, không gian văn hóa cồng chiêng và vai trò chủ thể của nghệ nhân, cộng đồng các dân tộc thiểu số có sử dụng cồng chiêng. **MINH LÝ**

Quảng Ngãi kết nối không gian du lịch Măng Đen - Lý Sơn

Quảng Ngãi khuyến khích doanh nghiệp, nhà đầu tư tham gia phát triển du lịch, nhất là nghiên cứu hình thành các sản phẩm, không gian du lịch kết nối Măng Đen - Lý Sơn, qua đó khai thác thế mạnh vùng cao nguyên và biển đảo. UBND Quảng Ngãi cam kết đồng hành với doanh nghiệp từ khâu tìm hiểu cơ hội đầu tư, quy hoạch, chấp thuận chủ trương đầu tư đến thực hiện thủ tục xây dựng và đưa dự án vào hoạt động.

Theo Nghị quyết 08-NQ/TU của Tỉnh ủy Quảng Ngãi, tỉnh định hướng đưa du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, phát triển theo hướng xanh, bền vững, gắn với bảo tồn văn hóa và tài nguyên thiên nhiên. Trọng tâm là hình thành tam giác du lịch Lý Sơn - Măng Đen - Văn hóa Sa Huỳnh, đồng thời phát triển các tuyến kết nối cao nguyên với biển đảo.

Đến năm 2030, Quảng Ngãi phấn đấu thu hút khoảng 5 dự án du lịch đạt chuẩn 4-5 sao; công nhận thêm 2-3 khu du lịch cấp tỉnh và 15 khu, điểm, làng du lịch cộng đồng. Măng Đen được định hướng trở thành trung tâm du lịch sinh thái, nghỉ dưỡng; Lý Sơn là trung tâm du lịch biển đảo vùng duyên hải Nam Trung Bộ và Tây Nguyên; Mỹ Khê hướng tới khu du lịch quốc gia. **NHƯ ĐỒNG**

TỪ PHÁT BIỂU BẾ MẠC HỘI NGHỊ TRUNG ƯƠNG 4 CỦA TỔNG BÍ THƯ, CHỦ TỊCH NƯỚC TÔ LÂM NGHĨ VỀ MỘT ĐẤT NƯỚC MẠNH TỪ BÊN TRONG:

Đã nhận việc, phải làm đến cùng

● MAI NGŨ

Trong bài phát biểu bế mạc Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIV, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm đặt ra yêu cầu khắc phục tình trạng bao biện, làm thay, buông lỏng lãnh đạo hoặc xin ý kiến nhiều vòng đối với công việc thuộc thẩm quyền, đồng thời nhấn mạnh: "Đã được giao thẩm quyền thì phải quyết định và chịu trách nhiệm". Đến phần kết, tinh thần ấy được cụ thể hóa bằng một đòi hỏi giản dị mà nghiêm khắc: "Đã nhận việc phải làm, đã cam kết phải thực hiện, có tồn tại, khuyết điểm phải khắc phục, sửa chữa".

Hai yêu cầu ấy gợi mở một vấn đề căn cốt của quản trị: Quyền hạn phải được thực hiện bằng hành động, còn trách nhiệm phải được theo đuổi đến kết quả cuối cùng. Trách nhiệm hiện diện trong từng quyết định, từng chữ ký, từng công việc được giao cho một con người cụ thể. Chất lượng vận hành của bộ máy phụ thuộc rất nhiều vào việc mỗi người có làm hết phần việc của mình, có quyết định đúng lúc những vấn đề thuộc thẩm quyền và sẵn sàng giải trình về quyết định ấy hay không. Một quốc gia muốn tăng tốc khó có thể vận hành hiệu quả nếu người này cứ chờ người khác quyết định thay mình.

Phiên bế mạc Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIV Ảnh: ĐĂNG KHOA

Khi xin ý kiến trở thành một vùng an toàn

Trong hoạt động quản lý, xin ý kiến là cần thiết đối với những vấn đề phức tạp, liên ngành, vượt thẩm quyền hoặc cần thêm căn cứ chuyên môn. Tuy nhiên, việc tham vấn sẽ biến dạng nếu được sử dụng để kéo dài thời gian, phân tán rủi ro hay tìm kiếm một tấm lá chắn cho người có trách nhiệm quyết định. Khi công việc đã được phân cấp rõ, căn cứ xử lý đã đầy đủ mà hồ sơ vẫn phải đi qua hết vòng họp này đến vòng xác nhận khác, điều cần xem xét chính là mục đích và giá trị thực chất của từng bước xử lý.

Nhìn bên ngoài, một quy trình nhiều tầng nấc có thể tạo cảm giác chặt chẽ. Nhưng sự chặt chẽ chỉ có ý nghĩa khi giúp quyết định chính xác hơn, bảo vệ lợi ích chung tốt hơn. Nếu mỗi ý kiến bổ sung chủ yếu nhằm bảo đảm rằng không ai phải chịu trách nhiệm riêng, quy trình ấy sẽ làm chậm công việc mà chưa chắc làm giảm rủi ro. Một quyết định chậm có thể kéo theo cả chuỗi công việc đình trệ; một dự án kéo dài có thể khiến doanh nghiệp mất cơ hội, người dân chậm được hưởng lợi. Khi những sự chậm trễ cộng lại, chi phí đã vượt khỏi phạm vi một cơ quan để trở thành tổn thất của xã hội.

Yêu cầu cơ quan nhà nước chủ động quản lý, điều hành theo Hiến pháp, pháp luật; không làm mất quyền chủ động đã giao và không thêm tầng nấc xử lý công việc trong bài phát biểu của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước vì thế chạm đúng một vấn đề của thực thi. Thận trọng đòi hỏi người quản lý cân nhắc dữ liệu, đánh giá rủi ro, tham vấn đúng người rồi đưa ra quyết định. Còn khi việc cân nhắc kéo dài chỉ để tránh phải đứng tên chịu trách nhiệm, sự thận trọng đã trở thành tâm lý phòng thủ. Một bộ máy khó có thể năng động nếu sự an toàn của từng cá nhân luôn được đặt lên trước tiến độ và hiệu quả của công việc chung.

Trách nhiệm không thể hòa tan trong tập thể

Thảo luận tập thể là cần thiết để huy động trí tuệ, kiểm soát quyền lực và bảo đảm nguyên tắc tổ chức. Tuy nhiên, trí tuệ tập thể chỉ phát huy đầy đủ khi đi cùng trách nhiệm rõ ràng của từng người. Bài phát biểu xác định: "Không dùng trách nhiệm tập thể che lấp trách nhiệm cá nhân; cá nhân không quyết định thay tập thể". Hai vế của yêu cầu này tạo nên một giới hạn cân bằng: Người được giao quyền không thể đẩy mọi việc lên tập thể, nhưng cũng không được nhân danh sự quyết đoán để vượt qua thẩm quyền và nguyên tắc.

Văn hóa trách nhiệm, bởi vậy, đòi hỏi mỗi người hiểu rõ phần việc thuộc về mình, việc cần tập thể quyết định và giới hạn quyền lực được giao. Trong một công việc có nhiều đơn vị tham gia, phải xác định được ai chủ trì, ai cung cấp thông tin, ai quyết định và ai theo dõi kết quả. Nếu những vai trò ấy mờ nhạt, khi thành công có thể nhiều người nhận phần đóng góp, còn lúc ách tắc lại không tìm được người có trách nhiệm xử lý.

Quy trình cần giúp làm sáng tỏ các vai trò đó. Một hồ sơ đi đủ các bước vẫn có thể chưa giải quyết được vấn đề nếu chất lượng tham mưu yếu, phối hợp hình thức hoặc người có thẩm quyền thiếu quyết đoán. Việc tuân thủ trình tự không xóa đi trách nhiệm về nội dung công việc. Phía sau mỗi bước xử lý vẫn là con người có nghĩa vụ xem xét, lựa chọn và hành động trong phạm vi chức trách của mình.

Dám làm phải đi cùng khả năng giải trình

Khuyến khích dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm cần một cơ chế đánh giá công bằng đối với cả thành công lẫn thất bại. Bài phát biểu của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước yêu cầu phân biệt hành vi cố ý làm trái, vụ lợi, thiếu trách nhiệm với hạn chế năng lực và rủi ro khách quan khi đổi mới vì lợi ích chung; việc bảo vệ cán bộ phải có căn cứ, kịp thời, đi đôi với giải trình, khắc phục hậu quả, không bị lợi dụng để bao che sai phạm.

Sự phân biệt ấy rất cần thiết, bởi đổi mới luôn chứa đựng yếu tố chưa từng được kiểm nghiệm đầy đủ. Nếu mọi kết quả không như mong muốn đều bị nhìn nhận giống hành vi cố ý làm sai, người thực thi sẽ có xu hướng lựa chọn phương án an toàn cho bản thân, dù phương án đó chưa chắc tốt cho công việc. Ngược lại, nếu chỉ cần viện dẫn mục tiêu đổi mới là có thể bỏ qua sự tùy tiện, cơ chế khuyến khích sẽ bị biến thành chỗ dựa cho những quyết định thiếu căn cứ hoặc phục vụ lợi ích riêng.

Muốn phân định công bằng, cần xem xét động cơ cùng với căn cứ chuyên môn, quá trình ra quyết định, mức độ minh bạch và cách ứng xử khi rủi ro xuất hiện. Người quyết định đã tìm hiểu đầy đủ chưa, đã lường trước những nguy cơ có thể nhận biết chưa, có chủ động báo cáo và điều chỉnh khi phát hiện bất cập không? Những câu hỏi ấy giúp đánh giá trách nhiệm thực chất hơn việc chỉ nhìn vào kết quả thuận lợi hay bất lợi. Bảo vệ người đổi mới vì lợi ích chung và yêu cầu họ giải trình là hai điều kiện gắn bó với nhau để nuôi dưỡng bản lĩnh hành động.

Trao quyền phải đi cùng điều kiện thực hiện

Đòi hỏi trách nhiệm cá nhân sẽ thiếu công bằng nếu bỏ qua điều kiện để người được giao việc hoàn thành nhiệm vụ. Bài phát biểu nhấn mạnh phân cấp, phân quyền phải gắn với nguồn lực, năng lực và kiểm soát quyền lực; giao nhiệm vụ cho cơ sở phải đi cùng thẩm quyền, nhân lực, nguồn lực. Khi công việc ách tắc, phải xem xét trách nhiệm cả cấp thực hiện và cấp giao việc.

Một đơn vị được yêu cầu chuyển đổi số nhưng thiếu nhân lực và hạ tầng; một cán bộ phải xử lý nhiệm vụ mới nhưng chưa được đào tạo, chưa có cơ chế phối hợp; một địa phương được giao thêm công việc trong khi điều kiện thực hiện chưa được bảo đảm - những tình huống ấy cho thấy trách nhiệm phải được nhìn trong cả quá trình tổ chức. Người nhận việc có nghĩa vụ chủ động đề xuất cách tháo gỡ, còn người giao việc có trách nhiệm xem xét các điều kiện cần thiết. Không thể coi việc ban hành quyết định phân công là đã hoàn thành nghĩa vụ của cấp quản lý.

Trao quyền thực chất vì thế bắt đầu từ việc xác định rõ phạm vi được quyết, nguồn lực được sử dụng, kết quả cần đạt và thời hạn phải hoàn thành. Đồng thời, phải có cơ chế tiếp nhận, xử lý những vướng mắc vượt quá khả năng của người thực hiện. Khi các điều kiện ấy đã rõ, người nhận việc có cơ sở để chủ động và cũng không thể tiếp tục chờ người khác quyết định thay. Trách nhiệm của người đứng đầu thể hiện ngay trong cách tổ chức công việc để cấp dưới có thể làm được, làm đúng và làm đến nơi đến chốn.

Cái giá của sự không quyết định

Trong quản trị, hậu quả của một quyết định sai thường dễ nhận thấy hơn tổn thất do chậm quyết định. Một hồ sơ nằm lại có thể chưa gây ra sự cố ngay trước mắt, nhưng phía sau nó là thời gian chờ đợi, chi phí phát sinh, nguồn lực chưa được sử dụng và cơ hội dần thu hẹp. Khi sự chậm trễ không được tính vào đánh giá trách nhiệm, lựa chọn ít hành động có thể trở thành cách giữ an toàn cho cá nhân, trong khi tổ chức và xã hội phải gánh phần thiệt hại.

Ở phần đánh giá tình hình phát triển, bài phát biểu của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước chỉ ra tổ chức thực hiện vẫn là khâu yếu, một số cơ quan, địa phương chưa chủ động, phối hợp chậm, năng lực cơ sở còn hạn chế. Trong các nhiệm vụ sau Hội nghị, yêu cầu được đặt ra là không để những việc đã tháo gỡ khó khăn, đã xác định phải thực hiện tiếp tục kéo dài vì chậm quyết định hoặc né tránh trách nhiệm.

(Xem tiếp trang 15)

RA MẮT *MẠNG LƯỚI PHÁT TRIỂN CÔNG NGHIỆP VĂN HÓA VIỆT NAM*:

Khởi đầu quá trình kết nối, tìm kiếm hướng phát triển sản phẩm

● **ĐÌNH TOÁN; ảnh: TR.HUẤN**

Thông qua chương trình gặp mặt doanh nhân, doanh nghiệp công nghiệp văn hóa; ra mắt "Mạng lưới phát triển công nghiệp văn hóa Việt Nam" và công bố 17 sáng kiến phát triển công nghiệp văn hóa năm 2026, Bộ VHTTDL kỳ vọng tạo bước chuyển dịch mạnh mẽ trong cơ chế hợp tác công - tư về công nghiệp văn hóa, đưa các sáng kiến văn hóa đi vào đời sống kinh tế.

Toàn cảnh chương trình

Buổi gặp mặt do Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh chủ trì. Cùng dự có Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Tổng Giám đốc Đài Truyền hình Việt Nam Nguyễn Thanh Lâm; Ủy viên dự khuyết BCH Trung ương Đảng, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Huy Dũng; các Thứ trưởng Bộ VHTTDL: Tạ Quang Đông, Hồ An Phong. Dự chương trình còn có lãnh đạo các đơn vị thuộc Bộ VHTTDL, đại diện các cơ quan quản lý nhà nước cùng khoảng 60 doanh nhân, doanh nghiệp tiêu biểu trong lĩnh vực công nghiệp văn hóa…

Nhà nước, doanh nghiệp cùng đồng hành

Đánh giá tầm quan trọng của việc ra mắt Mạng lưới phát triển công nghiệp văn hóa (CNVH) Việt Nam, Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh khẳng định, mạng lưới cần giúp người có ý tưởng gặp người có công nghệ, có vốn, có thị trường; kết nối doanh nghiệp với nghệ sĩ, nhà trường và các thiết chế văn hóa. Mỗi thành viên mang đến một năng lực, cùng nhau tạo nên những sản phẩm mà riêng từng bên khó thực hiện; muốn đi xa phải đi cùng nhau. Bộ VHTTDL mời cộng đồng doanh nghiệp chung tay giải những bài toán cụ thể.

Từ năm 2026, nguồn lực Nhà nước dẫn dắt bằng cam kết bố trí tối thiểu 2% tổng chi ngân sách nhà nước hằng năm cho văn hóa và tăng dần theo điều kiện của đất nước và yêu cầu thực tiễn. Bộ VHTTDL đang triển khai nhiều nhiệm vụ quan trọng nhằm tạo lập môi trường và động lực phát triển mới. Theo Bộ trưởng, dự kiến, Luật Phát triển CNVH sẽ trình Quốc hội vào năm sau. Tuy nhiên trước yêu cầu cấp thiết của thực tiễn, Bộ VHTTDL

Thứ trưởng Nguyễn Huy Dũng giới thiệu các sáng kiến phát triển CNVH

đã đề xuất với Chính phủ đẩy nhanh tiến độ. Khi luật có hiệu lực và đi vào thực tiễn, luật sẽ làm cơ sở quan trọng để thúc đẩy phát triển. Bên cạnh đó Chiến lược phát triển các ngành CNVH Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 đã xác định vào năm 2030, tỷ trọng đóng góp của CNVH vào GDP là 7%; hiện nay khoảng trên 5%. Toàn ngành sẽ phải rất nỗ lực để đạt được mục tiêu này.

Bộ trưởng nêu rõ, trong năm 2026, CNVH cần đạt được những kết quả đầu tiên về sản phẩm ra thị trường, doanh thu cho doanh nghiệp, thu nhập cho người sáng tạo và có thêm cơ hội thụ hưởng văn hóa cho người dân. Mỗi nhóm hợp tác cần xác định rõ sản phẩm, người chịu trách nhiệm và thời điểm hoàn thành. Bộ sẽ đồng hành, kết nối nguồn lực và tháo gỡ vướng mắc trong phạm vi trách nhiệm của mình. Bộ trưởng cũng thông tin, ngày 24.11 là lần đầu tiên Ngày Văn hóa Việt Nam được tổ chức, đồng thời gắn với Ngày hội Đại đoàn kết toàn dân tộc (18.11); cùng với đó là Ngày Di sản văn hóa Việt Nam (23.11). Ban Chỉ đạo Trung ương về phát triển văn hóa Việt Nam đã quyết định tổ chức Tuần Văn hóa - Đại đoàn kết dân tộc từ ngày 18 - 24.11. Chính phủ cũng đã có những chỉ đạo về vấn đề này. Đây là sự kiện có ý nghĩa đặc biệt để văn hóa thực sự được lan tỏa trong đời sống xã hội và trở thành ngày hội toàn dân.

Bộ trưởng tiếp tục nhấn mạnh, mỗi sản phẩm, hoạt động thiết thực của doanh nghiệp chắc chắn sẽ làm nên Ngày Văn hóa Việt Nam, Tuần Văn hóa - Đại đoàn kết toàn dân tộc có sức sống, mang lại sinh khí mới; thể hiện sự đóng góp của doanh nghiệp, người dân vì sự nghiệp phát triển văn hóa Việt Nam. Bộ trưởng mong muốn mỗi doanh nghiệp phát huy tinh thần tiên phong, chủ động sáng tạo những sản phẩm VHTTDL, để nhân dân trực tiếp tham gia, trải nghiệm và đóng góp ý tưởng. Doanh nghiệp cần tổ chức các chương trình giảm giá, ưu đãi, miễn phí hoặc hỗ trợ cộng đồng trong Tuần Văn hóa này. Mỗi sản phẩm, hoạt động thiết thực của doanh nghiệp sẽ góp phần làm nên một Tuần Văn hóa - Đại đoàn kết dân tộc thành công.

Cảm hứng từ 17 sáng kiến

Cũng trong khuôn khổ chương trình, Thứ trưởng Nguyễn Huy Dũng đã giới thiệu 17 sáng kiến phát triển CNVH Việt Nam. Thay vì chỉ đặt ra những mục tiêu chung, Bộ VHTTDL lựa chọn 17 bài toán gắn với những sản phẩm, dịch vụ và nhu cầu cụ thể của thị trường.

Những sáng kiến lần này là những dự án trọng điểm mang tính thực tiễn cao, sẵn sàng huy động nguồn lực đầu tư từ doanh nghiệp, chia làm ba nhóm lĩnh vực. Trong đó, Hạ tầng số, công nghệ và nền tảng số gồm: Kho dữ liệu văn hóa số; Bản sao số di sản và Không gian văn hóa Cultureverse; Sàn giao dịch CNVH; Phim trường số; Nền tảng công nghệ điều khiển nghệ thuật biểu diễn; Vietnam.Travel & Visit VietNam; VNSport (ứng dụng thể thao toàn dân). Cùng với đó, nhóm lĩnh vực Công nghiệp giải trí, nội dung sáng tạo và xuất bản gồm: Thanh âm Việt Nam; Nhà thi đấu e-Sport; Game thuần Việt; Ấn bản riêng - Tái bản theo nhu cầu; Tủ sách CNVH. Đối với nhóm Sản phẩm, thương hiệu văn hóa - du lịch đặc trưng, Bộ VHTTDL lựa chọn: Sao chọn; Men Việt; Dáng Việt; Hương Phở; Tinh hoa hương trà.

Tại chương trình, Tổng Giám đốc Đài Truyền hình Việt Nam Nguyễn Thanh Lâm đã bày tỏ quyết tâm đồng hành cùng Bộ VHTTDL trong chặng đường phát triển CNVH Việt Nam, vì hạnh phúc của nhân dân. Sự kiện ra mắt Mạng lưới phát triển CNVH Việt Nam đã mở ra cơ hội để hiện thực hóa chủ trương của Đảng và Nhà nước trên tinh thần "đi xa là đi cùng nhau", tạo ra sự đồng điệu giữa các bên để mỗi bên vừa đóng góp vào việc tốt cho đất nước, vừa tìm được kịch bản phát triển riêng của mình. Ông Nguyễn Thanh Lâm nhấn mạnh, việc Nhà nước cần sử dụng "vốn mồi" dẫn dắt để tạo ra thị trường và trở thành một khách hàng, định

"Mạng lưới cần giúp người có ý tưởng gặp người có công nghệ, có vốn, có thị trường; kết nối doanh nghiệp với nghệ sĩ, nhà trường và các thiết chế văn hóa. Mỗi thành viên mang đến một năng lực, cùng nhau tạo nên những sản phẩm mà riêng từng bên khó thực hiện; muốn đi xa phải đi cùng nhau. Bộ VHTTDL mời cộng đồng doanh nghiệp chung tay giải những bài toán cụ thể."

(Bộ trưởng LÂM THỊ PHƯƠNG THANH)

hướng cuộc chơi. Đồng thời, trong bối cảnh công nghiệp hóa, quá trình "xây" phải đi liền với "chống" như chống vi phạm bản quyền và chống lại sự áp đặt luật chơi từ các nền tảng xuyên biên giới. Việc đảm bảo tự chủ chiến lược là nền tảng bắt buộc để giá trị văn hóa tinh thần không rơi vào tình thế thị trường và sức mua của ta nhưng luật chơi của người khác.

Cầu thị, tiếp thu các ý kiến

Sau khi lắng nghe các ý kiến đóng góp, Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh cho biết, những ý kiến, đề xuất tại chương trình thể hiện tâm huyết, tinh thần quyết tâm, tầm nhìn và khát vọng phát triển, hướng tới tạo ra những sản phẩm có chỗ đứng ở thị trường trong nước và quốc tế.

Đề cập đến nguồn lực đầu tư, Bộ trưởng cho rằng, mức 2% chi ngân sách dành cho văn hóa được xác định là "vốn mồi", chỉ là một phần nhỏ so với nhu cầu thực tế trong phát triển CNVH. Vai trò của doanh nghiệp và khu vực tư nhân vì vậy có ý nghĩa rất quan trọng đối với sự phát triển của CNVH Việt Nam. Thực tiễn cho thấy, nhiều doanh nghiệp đã tiên phong, khẳng định vị trí và vai trò trong phát triển du lịch, văn hóa, nghệ thuật cũng như đầu tư hạ tầng thể thao... Đối với thể thao, bên cạnh mục tiêu nâng cao sức khỏe, thể chất, trí tuệ và tầm vóc người Việt, cần hướng tới khả năng đăng cai các sự kiện thể thao khu vực và thế giới. Qua đó, Việt Nam có thêm cơ hội quảng bá đất nước, con người, văn hóa và thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội.

Đảng và Nhà nước đang rất quan tâm đến hoàn thiện cơ chế, chính sách nhằm phát huy vai trò của doanh nghiệp trong phát triển kinh tế đất nước. Các chính sách cũng đang tạo điều kiện thuận lợi cho hoạt động sản xuất, kinh doanh, thúc đẩy cạnh tranh lành mạnh, đồng thời xây dựng những hàng rào bảo vệ phù hợp đối với các giá trị, chất lượng, tiêu chí và tiêu chuẩn cần hướng tới. Đối với lĩnh vực CNVH, Bộ VHTTDL đang nỗ lực hoàn thiện các cơ chế, chính sách, trong đó có việc xây dựng Luật Phát triển CNVH. Đây là lĩnh vực có sự giao thoa của nhiều ngành. Vì vậy, các nội dung đưa vào luật được cân nhắc kỹ lưỡng, bảo đảm đáp ứng yêu cầu phát triển và có tính khả thi khi triển khai trong thực tiễn. Bộ trưởng khẳng định, Bộ VHTTDL trên tinh thần cầu thị luôn mong muốn được lắng nghe ý kiến của các cấp, các ngành và cộng đồng doanh nghiệp trong quá trình xây dựng, hoàn thiện chính sách pháp luật.

Bộ trưởng cũng nhấn mạnh yêu cầu nâng cao nhận thức của cấp ủy, chính quyền cơ sở, chuyển hóa các chủ trương, chính sách thành điều kiện và hành động cụ thể tại địa phương, từ các làng nghề đến những câu lạc bộ truyền thống, góp phần bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa, hạn chế nguy cơ mai một, thất truyền. Nhân dịp này, Bộ trưởng bày tỏ mong muốn tiếp tục nhận được sự đồng hành, hợp tác thực chất, chia sẻ những vấn đề đang đặt ra và đề xuất các giải pháp cụ thể. Bộ trưởng mong muốn mạng lưới sẽ trở thành điểm khởi đầu cho quá trình kết nối lâu dài, tạo thêm nguồn lực, động lực và cảm hứng để các chủ thể cùng tìm kiếm hướng đi, phát triển sản phẩm CNVH, đóng góp vào sự phát triển của đất nước trong kỷ nguyên mới.■

Bảo tàng "đánh thức" quá khứ, mở đường cho nguồn lực văn hóa

● HÀ AN

Không chỉ là nơi lưu giữ hiện vật và ký ức dân tộc, Bảo tàng Lịch sử Quốc gia còn có thể trở thành nguồn lực cho giáo dục, nghiên cứu, du lịch và công nghiệp văn hóa. Để thực hiện được vai trò ấy, Bảo tàng cần được nhìn nhận trong mối quan hệ giữa di sản kiến trúc, không gian văn hóa và đời sống đương đại; đồng thời đổi mới cách tổ chức hoạt động, kết nối công chúng và phát huy giá trị trên nền tảng bảo tồn những dấu tích lịch sử.

Theo TS Phạm Quốc Quân, Ủy viên Hội đồng Di sản văn hóa Quốc gia, khu vực Bảo tàng Lịch sử Quốc gia hiện nay, gồm hai cơ sở trước đây là Bảo tàng Lịch sử Việt Nam và Bảo tàng Cách mạng Việt Nam, có những giá trị cần được nhìn nhận đầy đủ trong quá trình quy hoạch. Đặc biệt, công trình kiến trúc tại số 1 Tràng Tiền là một kiến trúc đẹp của Hà Nội, kết hợp yếu tố phương Tây với những yếu tố truyền thống của văn hóa Việt Nam.

Ông Quân cho rằng công trình cần được ứng xử như một di tích thay vì chỉ xem là một ngôi nhà thông thường. Giá trị của công trình không chỉ nằm ở kiến trúc, mà còn ở không gian vườn, sân và mối quan hệ giữa các hạng mục. Nếu chỉ nhìn vào diện tích xây dựng để tính toán việc mở rộng đường sá hay tổ chức giao thông, những yếu tố làm nên giá trị tổng thể của di sản có thể bị ảnh hưởng. "Yêu cầu bảo tồn cần được đặt ra đối với cả hai cơ sở của Bảo tàng Lịch sử Quốc gia và công trình tại số 25 Tông Đản, trước đây là Bảo tàng Cách mạng Việt Nam. Không chỉ mang dấu ấn kiến trúc Pháp mà còn lưu giữ nhiều dấu tích lịch sử. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đến thăm nơi đây bảy lần, để lại những lưu bút và nhận xét; nhiều vị tiền bối cách mạng, lãnh đạo cấp cao của đất nước cũng từng đến thăm, để lại những dấu ấn gắn với lịch sử bảo tàng", TS Quân nhấn mạnh.

Giá trị của bảo tàng không thể chỉ được xác định bằng số lượng hiện vật đang lưu giữ mà bản thân công trình, không gian kiến trúc và những sự kiện lịch sử diễn ra tại đó cũng là một phần của di sản cần được bảo tồn, nghiên cứu và giới thiệu tới công chúng. Từ góc nhìn này, ông Quân cho rằng, yêu cầu đặt ra không phải là giữ nguyên mọi thứ mà không tính đến nhu cầu phát triển, mà là tìm phương án nâng cấp, tổ chức hoạt động phù hợp với giá trị vốn có của di sản. Mọi thay đổi về công năng, không gian và cách sử dụng cần được cân nhắc trên cơ sở đặc điểm kiến trúc, lịch sử hình thành và vai trò của công trình trong tổng thể bảo tàng. Đáng chú ý, ông Quân nhắc lại quan điểm của cố Thủ tướng Phạm Văn Đồng về trách nhiệm của những người làm khảo cổ, bảo tàng: "Đánh thức quá khứ dậy và để cho quá khứ tham gia cuộc sống và chiến đấu hiện tại".

Đây cũng là điểm khởi đầu để nhìn nhận lại vai trò của Bảo tàng Lịch sử Quốc gia. Nếu chỉ chú trọng bảo quản hiện vật và duy trì các hoạt động trưng bày theo phương thức truyền thống, tiềm năng của một thiết chế văn hóa quốc gia sẽ chưa được phát huy đầy đủ. Ngược lại, khi di sản được đặt trong mối quan hệ với giáo dục, nghiên cứu, du lịch và sáng tạo, bảo tàng có thể mở rộng đáng kể khả năng đóng góp cho đời sống xã hội. PGS.TS Đặng Văn Bài, Phó Chủ tịch Hội đồng Di sản văn hóa Quốc gia, khi đề cập đến không gian Hồ Gươm, lưu ý cần quan tâm đến tính chất sinh thái, tính linh thiêng và vai trò của nơi đây như một không gian văn hóa công cộng, một điểm ghi nhớ và định hướng của Hà Nội. Theo ông, việc chỉnh trang khu vực cần hướng tới sự hài hòa, trong đó không gian sinh thái, văn hóa cần được chú trọng.

Bảo tàng Lịch sử Quốc gia là một thiết chế văn hóa rất quan trọng

Nhìn từ quan điểm này, Bảo tàng Lịch sử quốc gia không thể được xem như một công trình độc lập, tách rời cảnh quan và đời sống đô thị xung quanh. Giá trị của bảo tàng còn được tạo nên từ mối quan hệ với không gian công cộng, các công trình lịch sử và những tuyến trải nghiệm văn hóa của người dân, du khách. Đó cũng là cơ sở để chuyển từ tư duy bảo tồn từng công trình sang cách tiếp cận bảo tồn và phát huy giá trị của cả một không gian di sản. Trong không gian ấy, bảo tàng vừa gìn giữ những giá trị riêng, vừa góp phần tạo nên chiều sâu văn hóa cho khu vực trung tâm Thủ đô.

Nếu bảo tồn là điều kiện tiên quyết, thì phát huy giá trị là cách để di sản tiếp tục hiện diện trong đời sống hôm nay. Với Bảo tàng Lịch sử Quốc gia, điều đó đòi hỏi không chỉ gìn giữ hiện vật, tư liệu và công trình kiến trúc, mà còn đưa những giá trị ấy đến gần hơn với công chúng thông qua nghiên cứu, giáo dục, du lịch và các hoạt động sáng tạo văn hóa. Theo PGS.TS Đặng Văn Bài, hai thách thức lớn đối với di sản hiện nay là đô thị hóa và công nghệ số. Nếu đô thị hóa thiếu hài hòa, không gian di sản có thể bị tổn hại. Ngược lại, nếu được sử dụng phù hợp, công nghệ số có thể hỗ trợ bảo tồn và mở rộng khả năng tiếp cận di sản. Sự kết nối giữa văn hóa, công nghệ số và công nghiệp văn hóa cũng mở ra hướng phát triển mới, trong đó di sản không chỉ được gìn giữ mà còn tạo ra những giá trị cho xã hội.

Với Bảo tàng Lịch sử quốc gia, hướng đi này có thể bắt đầu từ việc số hóa hiện vật, tư liệu, phục vụ nghiên cứu và xây dựng nội dung giáo dục; phát triển các hình thức trải nghiệm phù hợp với công chúng, nhất là thế hệ trẻ; tăng cường kết nối với trường học, cơ sở nghiên cứu và các điểm đến văn hóa. Từ nguồn tư liệu lịch sử phong phú, bảo tàng cũng có thể góp phần tạo chất liệu cho sách, phim tài liệu và các sản phẩm văn hóa khác. Tuy nhiên, công nghệ chỉ thực sự có ý nghĩa khi làm sâu sắc thêm hiểu biết về lịch sử, chứ không thay thế giá trị của hiện vật, nghiên cứu chuyên môn và trải nghiệm trực tiếp.

Để di sản sống trong đương đại, trước hết cần bảo đảm không gian tồn tại của nó. Như ý kiến của các chuyên gia đã chỉ ra, giá trị của Bảo tàng Lịch sử Quốc gia không chỉ nằm trong những bộ sưu tập, mà còn gắn với kiến trúc, cảnh quan và ký ức lịch sử của từng địa điểm. Bảo tồn toàn vẹn những yếu tố ấy chính là nền tảng để bảo tàng đổi mới hoạt động, phát huy giá trị và trở thành nguồn lực cho giáo dục, nghiên cứu, du lịch, công nghiệp văn hóa. Khi đó, bảo tàng không chỉ lưu giữ quá khứ, mà còn giúp lịch sử tiếp tục đối thoại với hiện tại và góp phần bồi đắp tương lai, qua đó khẳng định vai trò của Bảo tàng Lịch sử Quốc gia trong việc gìn giữ ký ức dân tộc và phát huy nguồn lực văn hóa cho sự phát triển bền vững.■

LIÊN HOAN SÂN KHẤU HÀ NỘI MỞ RỘNG NĂM 2026:

Khơi dậy nguồn cảm hứng mới

● THANH MAI

Giữa những chuyển động của đời sống nghệ thuật, sân khấu Thủ đô đang nỗ lực làm mới mình để đến gần hơn với công chúng. Diễn ra từ ngày 14 - 23.10, Liên hoan Sân khấu Hà Nội mở rộng năm 2026 quy tụ 15 đơn vị nghệ thuật chuyên nghiệp với 15 tác phẩm thuộc nhiều loại hình, mở ra cơ hội giao lưu, sáng tạo và tìm kiếm những hướng đi mới. Lễ khai mạc diễn ra tối 14.10 tại rạp Công Nhân (Tràng Tiền, Hà Nội).

Đa dạng loại hình nghệ thuật

Liên hoan Sân khấu Thủ đô là sự kiện văn hóa, nghệ thuật được tổ chức định kỳ hai năm một lần, do UBND TP Hà Nội chỉ đạo, Sở VHTTDL Hà Nội phối hợp với Hội Nghệ sĩ Sân khấu Việt Nam thực hiện. Đây là hoạt động cụ thể hóa Nghị quyết số 80-NQ/TW của Bộ Chính trị về phát triển văn hóa Việt Nam và Chương trình số 08-CTr/TU của Thành ủy Hà Nội.

Phó Giám đốc Sở VHTTDL Hà Nội Lê Thị Ánh Mai cho biết, với Hà Nội, phát triển văn hóa, nghệ thuật vừa là nhiệm vụ bảo tồn, phát huy giá trị truyền thống, vừa góp phần bồi đắp đời sống tinh thần, khơi nguồn sáng tạo và xây dựng hình ảnh Thủ đô văn hiến, văn minh, hiện đại, giàu bản sắc. Trong hành trình ấy, sân khấu có vị trí riêng nhờ khả năng chạm đến cảm xúc, lan tỏa giá trị nhân văn và kết nối nghệ sĩ với công chúng bằng ngôn ngữ nghệ thuật. Liên hoan vì thế được kỳ vọng sẽ hội tụ những tác phẩm có chất lượng nghệ thuật, đồng thời mở thêm cơ hội để sân khấu đến gần hơn với khán giả.

Với chủ đề *Hội tụ các giá trị sân khấu, lan tỏa sức sáng tạo nghệ thuật của Thủ đô*, sự kiện quy tụ 15 đơn vị nghệ thuật chuyên nghiệp với 15 tác phẩm thuộc nhiều loại hình như kịch nói, cải lương, chèo, tuồng...

Bên cạnh các đơn vị nghệ thuật Trung ương, lực lượng vũ trang và địa phương như Nhà hát Kịch nói Quân đội, Liên đoàn Xiếc Việt Nam, Nhà hát Tuổi trẻ Việt Nam, Nhà hát Kịch Hà Nội, Nhà hát Chèo Hà Nội..., Liên hoan còn có sự góp mặt của các sân khấu xã hội hóa như Xóm Kịch, Kịch Hồng Vân và sân khấu Lê Quý Dương… Sự tham gia của nhiều mô hình hoạt động nghệ thuật góp phần tạo nên diện mạo phong phú cho Liên hoan, mở rộng cơ hội giao lưu, học hỏi và khuyến khích những tìm tòi sáng tạo.

Các vở diễn được tổ chức tại nhiều địa điểm trên địa bàn Hà Nội, từ rạp Công Nhân, rạp Đại Nam, rạp Hồng Hà đến Nhà hát Tuổi Trẻ Việt Nam, Nhà hát Quân đội, Trường Đại học Sân khấu - Điện ảnh Hà Nội và Bảo tàng Phụ nữ Việt Nam. Việc mở rộng không gian biểu diễn giúp khán giả có thêm cơ hội thưởng thức nghệ thuật, đồng thời đưa sân khấu hiện diện gần gũi hơn trong đời sống văn hóa đại chúng.

Tìm sức sống mới cho sân khấu Thủ đô

Các tác phẩm tham dự Liên hoan Sân khấu Hà Nội mở rộng khai thác đề tài đất nước, con người Việt Nam, đặc biệt là lịch sử, văn hóa và đời sống Thủ đô. Cùng với việc đề cao những giá trị nhân văn, nhiều vở diễn thể hiện nỗ lực đổi mới ngôn ngữ sân khấu, phương pháp dàn dựng và cách tiếp cận khán giả, qua đó tìm kiếm những hướng đi mới cho nghệ thuật biểu diễn.

TS Nguyễn Đăng Chương, Phó Chủ tịch Thường trực Hội Nghệ sĩ Sân khấu Việt Nam, Chủ tịch Hội đồng thẩm định Liên hoan đánh giá việc quy tụ các đơn vị nghệ thuật công lập và xã hội hóa, với nhiều loại hình nghệ thuật đến từ cả ba miền, là tín hiệu đáng mừng trong bối cảnh sân khấu còn nhiều khó khăn. Sự phong phú về loại hình và mô hình hoạt động giúp các đơn vị có dịp giao lưu, học hỏi, trao đổi kinh nghiệm và tìm kiếm những cách thể hiện mới. Không gian biểu diễn cũng được mở rộng, từ các rạp hát trung tâm đến khu vực ngoại thành, từ sân khấu hộp đến không gian thực cảnh tại Bảo tàng Phụ nữ Việt Nam. Đây cũng là điều kiện để các đơn vị thử nghiệm cách dàn dựng, đưa nghệ thuật đến gần hơn với công chúng.

Đáng chú ý, bên cạnh những tác phẩm giàu tính ngợi ca, một số vở diễn đi sâu vào các vấn đề gai góc của đời sống đương đại, đặt ra câu hỏi về lựa chọn, trách nhiệm và cách ứng xử của con người trước những biến động xã hội. Sự phong phú trong đề tài cho thấy sân khấu vẫn đang nỗ lực đối thoại với những vấn đề của hôm nay, bên cạnh việc tái hiện các giá trị lịch sử và truyền thống.

Nhà hát Tuổi Trẻ Việt Nam tham gia Liên hoan với vở *Cô gái đội mũ nồi xám* của nhà viết kịch Lưu Quang Vũ. Giám đốc Nhà hát Tuổi trẻ Việt Nam, NSƯT Nguyễn Sĩ Tiến cho biết, tác phẩm khai thác những trăn trở của người trẻ khi xã hội chuyển sang cơ chế thị trường, đặt nhân vật trước những lựa chọn khó khăn giữa biến động thời cuộc. Dù được sáng tác cách đây khoảng 40 năm, câu chuyện vẫn gợi suy ngẫm về cách con người đối diện với thay đổi và giữ gìn những giá trị của mình. Việc đưa tác phẩm trở lại sân khấu đòi hỏi cách tiếp cận mới, vừa giữ được tinh thần nguyên bản, vừa tạo sự đồng điệu với khán giả hôm nay. Làm mới chất liệu quen thuộc, khơi gợi những góc nhìn đương đại cũng là cách để tác phẩm tiếp tục có sức sống trong đời sống nghệ thuật.

Với sự đa dạng về loại hình, không gian biểu diễn và những tìm tòi trong cách kể chuyện, Liên hoan Sân khấu Hà Nội mở rộng năm 2026 được kỳ vọng sẽ tạo thêm động lực sáng tạo, khuyến khích sự ra đời của những tác phẩm chất lượng và mở rộng khả năng kết nối với công chúng. Qua đó, sân khấu Thủ đô có thêm cơ hội làm mới mình, từng bước tạo dựng sức hút trong đời sống văn hóa hôm nay. ■

Liên hoan kỳ vọng mở ra những hướng đi mới cho sân khấu Thủ đô, thúc đẩy sáng tạo nghệ thuật và đưa các tác phẩm chất lượng đến gần hơn với công chúng **Ảnh minh họa**

Giai điệu phương Đông hội tụ trên đất phương Nam

Từ ngày 20-23.10, Nhạc viện TP.HCM tổ chức Liên hoan Âm nhạc dân tộc quốc tế TP.HCM năm 2026 với chủ đề *Giai điệu phương Đông - Oriental Melodies*. Sự kiện nhằm giới thiệu, quảng bá những nét đẹp của âm nhạc truyền thống các quốc gia, góp phần tăng cường giao lưu văn hóa và thắt chặt tình hữu nghị giữa các nước.

Theo BTC, Liên hoan gồm các hoạt động nói chuyện chuyên đề, giới thiệu nhạc cụ và âm nhạc truyền thống của từng quốc gia; các chương trình hòa nhạc, giao lưu nghệ thuật giữa Việt Nam và các nước. Sự kiện năm nay quy tụ các đoàn nghệ thuật, cơ sở đào tạo âm nhạc đến từ Hàn Quốc, Thái Lan, Philippines và Việt Nam.

Đại diện Hàn Quốc là đoàn âm nhạc truyền thống Deobureo Sup, quy tụ 34 nghệ sĩ trẻ tài năng. Tên gọi Deobureo Sup mang ý nghĩa "Cùng nhau tạo nên một khu rừng", thể hiện tinh thần gắn kết trong hoạt động nghệ thuật. Đến từ Thái Lan là Khoa Âm nhạc truyền thống Thái Lan và Phương Đông thuộc Trường Đại học Âm nhạc Mahidol. Đây là cơ sở đào tạo âm nhạc có uy tín tại Thái Lan và khu vực châu Á, đồng thời là trung tâm nghiên cứu, bảo tồn và phát triển âm nhạc truyền thống Thái Lan. Đại diện Philippines là nhóm hòa tấu Abelardo Rondalla thuộc Trường Âm nhạc, Đại học Philippines (University of the Philippines - UP), quy tụ lực lượng nòng cốt là giảng viên và sinh viên, hoạt động dưới sự định hướng chuyên môn của TS Marie Jocelyn Marfil. Với mục tiêu bảo tồn, lan tỏa di sản âm nhạc Philippines thông qua nghệ thuật hòa tấu rondalla, nhóm tích cực nghiên cứu, tổ chức hội thảo và biểu diễn các tác phẩm truyền thống, đương đại, góp phần quảng bá âm nhạc dân tộc tới công chúng trong nước và quốc tế.

Về phía chủ nhà, Khoa Âm nhạc truyền thống, Nhạc viện TP.HCM chính thức tham gia. Được hình thành từ năm 1956, tiền thân là ngành Quốc nhạc thuộc Trường Quốc gia Âm nhạc và Kịch nghệ Sài Gòn, Khoa Âm nhạc truyền thống là một trong những đơn vị có vai trò quan trọng trong đào tạo, bảo tồn và phát huy các giá trị âm nhạc dân tộc tại khu vực phía Nam.

Liên hoan Âm nhạc dân tộc quốc tế TP.HCM năm 2026 là dịp để nghệ sĩ, giảng viên và sinh viên các nước trao đổi chuyên môn, giới thiệu những giá trị đặc sắc của âm nhạc truyền thống, qua đó góp phần gìn giữ di sản văn hóa, tăng cường tình hữu nghị giữa các quốc gia châu Á. Sự kiện cũng hướng tới chào mừng kỷ niệm 70 năm thành lập Nhạc viện TP.HCM (1956 - 2026).

HỒNG HẠNH

Những thanh âm bình dị kể câu chuyện Việt Nam

● **HỒNG GẤM - NGỌC NHIÊN; ảnh: TRẦN HUẤN**

Với thông điệp "Mỗi người một giai điệu. Triệu người cùng tạo nên âm thanh Việt Nam", chương trình *Thanh âm Việt Nam. Giai điệu cuộc sống* năm 2026 hướng tới khơi dậy sức sáng tạo âm nhạc trong cộng đồng; phát hiện, lưu giữ những thanh âm gắn với đời sống và bản sắc văn hóa dân tộc, đồng thời từng bước xây dựng "Ngân hàng giai điệu Việt Nam" và "Bản đồ âm nhạc Việt Nam", góp phần thúc đẩy phát triển công nghiệp văn hóa.

Ủy viên dự khuyết BCH Trung ương Đảng, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Huy Dũng; Phó Chủ tịch Trung ương Hội Sinh viên Việt Nam Lâm Tùng; Tổng Biên tập Báo *Văn Hóa*, Trưởng BTC chương trình Nguyễn Anh Vũ; Cục trưởng Cục Nghệ thuật biểu diễn Nguyễn Xuân Bắc; nhạc sĩ Tuấn Cry; Hoa hậu Ngọc Hân thực hiện nghi thức phát động chương trình "Thanh âm Việt Nam. Giai điệu cuộc sống" năm 2026

Lễ phát động chương trình *Thanh âm Việt Nam. Giai điệu cuộc sống* năm 2026 vừa được tổ chức tại Hà Nội và được kết nối trực tuyến tới 34 tỉnh, thành phố trên cả nước. Tham dự và chủ trì buổi lễ có Ủy viên dự khuyết Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Huy Dũng. Cùng tham gia có đại diện lãnh đạo các Ban, Bộ, ngành Trung ương; thành viên Ban Tổ chức; các chuyên gia, nghệ sĩ, đại sứ đồng hành, đại diện thế hệ trẻ cùng các cơ quan thông tấn, báo chí.

Triệu người cùng tạo nên âm thanh Việt Nam

Được triển khai trên cơ sở các nghị quyết của Bộ Chính trị, Quốc hội, Chính phủ và Chiến lược phát triển các ngành công nghiệp văn hóa Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045, ngày 2.10.2026, Bộ VHTTDL ban hành Quyết định số 2625/QĐ-BVHTTDL về Kế hoạch tổ chức chương trình *Thanh âm Việt Nam. Giai điệu cuộc sống* năm 2026. BTC mong muốn khơi dậy sức sáng tạo âm nhạc trong cộng đồng, khuyến khích người dân ghi lại, chia sẻ những thanh âm đời thường, phản ánh sự đa dạng văn hóa của các vùng miền, dân tộc và thế hệ.

Mỗi người đều có những thanh âm gắn với ký ức, quê hương và cộng đồng, từ tiếng rao trên phố, lời ru, tiếng hát, âm thanh lao động đến tiếng nhạc trong lễ hội hay giai điệu đặc trưng của từng vùng đất. Những âm thanh bình dị ấy lưu giữ ký ức cá nhân, phản ánh nhịp sống cộng đồng và góp phần làm nên bản sắc văn hóa của mỗi miền quê.

Xuất phát từ ý tưởng đó, chương trình đặt ra câu hỏi: "Nếu Việt Nam có một âm thanh trong bạn, âm thanh ấy là gì?". Câu hỏi cũng là lời mời gọi mỗi người nhận diện, ghi lại, sáng tạo và chia sẻ những thanh âm mang dấu ấn cá nhân, cộng đồng và bản sắc Việt Nam.

Với thông điệp "Mỗi người một giai điệu. Triệu người cùng tạo nên âm thanh Việt Nam", chương trình hướng tới mở rộng không gian sáng tạo âm nhạc cho mọi tầng lớp nhân dân, thay vì chỉ giới hạn ở đội ngũ nghệ sĩ chuyên nghiệp. Qua đó, phát hiện, giới thiệu những giai điệu, tác phẩm và câu chuyện âm nhạc từ đời sống, góp phần quảng bá giá trị âm nhạc Việt Nam, đặc biệt tới thế hệ trẻ.

Một trong những định hướng quan trọng của chương trình là từng bước xây dựng Ngân hàng giai điệu Việt Nam và Bản đồ âm nhạc Việt Nam thông qua việc tiếp nhận, định danh, tuyển chọn và giới thiệu các sản phẩm âm nhạc. Nguồn tư liệu này sẽ phục vụ công tác bảo tồn, quảng bá, sáng tạo và phát triển công nghiệp văn hóa, đồng thời tạo cầu nối giữa cộng đồng sáng tạo với nghệ sĩ, nhạc sĩ, chuyên gia, cơ quan báo chí, doanh nghiệp, nền tảng công nghệ cùng các tổ chức, cá nhân liên quan.

Chương trình *Thanh âm Việt Nam. Giai điệu cuộc sống* năm 2026 gồm ba cấu phần được triển khai đồng bộ trên nền tảng số chính thức. *Đố vui Thanh âm Việt Nam* cung cấp kiến thức về ca khúc, nhạc cụ dân tộc, dân ca, di sản và đời sống âm nhạc Việt Nam thông qua hình thức trắc nghiệm trực tuyến. *Cảm nhận Thanh âm Việt Nam* tiếp nhận các video ngắn chia sẻ cảm xúc, câu chuyện, ký ức về giai điệu, bài hát và đời sống âm nhạc. *Sáng tạo Thanh âm Việt Nam* khuyến khích người tham gia sáng tác, phối khí, thu âm, kể chuyện bằng âm thanh hoặc kết hợp âm nhạc với hình ảnh và các hình thức nghệ thuật số.

Những sản phẩm đáp ứng yêu cầu có thể được giới thiệu trên nền tảng chính thức, từng bước bổ sung vào Ngân hàng Thanh âm Việt Nam, gắn với thông tin tác giả và các quy định về quyền tác giả, quyền liên quan, điều kiện khai thác. Với ba hình thức tham gia, chương trình tạo cơ hội để mỗi cá nhân đóng góp bằng kiến thức, cảm nhận và khả năng sáng tạo của mình. Đối tượng tham gia là công dân Việt Nam trong và ngoài nước, cùng người nước ngoài yêu mến văn hóa, âm nhạc Việt Nam, không giới hạn độ tuổi, nghề nghiệp.

Thông điệp xuyên suốt chương trình *không phải tìm kiếm một âm thanh duy nhất đại diện cho đất nước, mà là khám phá, kết nối những thanh âm cùng làm nên Việt Nam.*

Ủy viên dự khuyết BCH Trung ương Đảng, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Huy Dũng phát biểu tại lễ phát động chương trình

Thời gian và hình thức tham gia

Chương trình bắt đầu từ lễ phát động ngày 12.10.2026 và kéo dài đến hết ngày 30.11.2026. Công tác chấm chung khảo được thực hiện sau ngày 30.11.2026; lễ công bố kết quả và trao giải dự kiến tổ chức trong tháng 12.2026.

Người quan tâm có thể tham gia chương trình tại website chính thức thanham.vn. Các mốc cụ thể của từng cuộc thi, tuần thi, thời gian bình chọn, khóa dữ liệu, xác thực kết quả và trao giải sẽ được Ban Tổ chức công bố trên website thanham.vn, Báo Văn Hóa điện tử (baovanhoa.vn), các kênh truyền thông mạng xã hội chính thức của Ban Tổ chức và Báo Văn Hóa.

Khơi dậy sức sáng tạo âm nhạc từ cộng đồng

Phát biểu tại lễ phát động chương trình *Thanh âm Việt Nam. Giai điệu cuộc sống* năm 2026, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Huy Dũng nhấn mạnh, thanh âm là sự giao cảm giữa con người với con người, với thiên nhiên và cuộc sống. Từ tiếng suối, lời ru đến những âm thanh đời thường, âm nhạc đã góp phần bồi đắp tâm hồn, nuôi dưỡng tình yêu quê hương, đất nước qua nhiều thế hệ.

Dẫn câu thơ *Tiếng suối trong như tiếng hát xa* của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Thứ trưởng khẳng định: "Biết lắng nghe quê hương cũng là một cách học yêu đất nước; biết sáng tạo là cách gửi gắm tình yêu ấy đến các thế hệ mai sau".

Nhắc lại lời căn dặn của Người: "Quần chúng còn là người sáng tạo nữa", Thứ trưởng cho rằng, mỗi người dân, bằng trải nghiệm và cảm xúc của mình, đều có thể đóng góp vào đời sống âm nhạc dân tộc. Với tinh thần ấy, *Thanh âm Việt Nam. Giai điệu cuộc sống* không đơn thuần là một cuộc thi âm nhạc mà còn là sáng kiến khơi dậy tình yêu cuộc sống, gia đình, quê hương, đất nước qua những thanh âm gần gũi, bình dị.

Theo Thứ trưởng, thành công của chương trình không chỉ được đo bằng số lượng tác phẩm ghi nhận, mà điều quan trọng hơn là sự hưởng ứng và tham gia sáng tạo của nhân dân. BTC mong muốn mỗi người bắt đầu từ những việc giản dị như ghi lại âm thanh quê hương, chia sẻ câu hát mình yêu thích hay sáng tạo giai điệu của riêng mình. Cùng với đó, chương trình khuyến khích các nghệ sĩ, nhà giáo, doanh nghiệp và cơ quan truyền thông chung tay lan tỏa tình yêu âm nhạc trong cộng đồng.

"Âm nhạc là ngôn ngữ chung của nhân loại. Trong ngôn ngữ chung ấy, Việt Nam cần có tiếng nói của riêng mình. Người Việt hãy tự kể câu chuyện của mình bằng âm thanh, tự nuôi dưỡng sức sáng tạo và làm giàu nguồn âm nhạc Việt Nam, để chúng ta tự chủ trong sáng tạo, đồng thời tự tin hòa nhập cùng thế giới", Thứ trưởng nhấn mạnh.

Từ sự tham gia của cộng đồng, chương trình còn hướng tới mục tiêu xây dựng Ngân hàng giai điệu Việt Nam, tập hợp nguồn tư liệu âm thanh do người dân đóng góp, tạo chất liệu cho các nhạc sĩ, nghệ sĩ sáng tạo tác phẩm mới. Việc hình thành kho tư liệu này vừa góp phần lưu giữ, phát huy giá trị văn hóa, vừa mở ra cơ hội phát triển công nghiệp âm nhạc, ghi nhận quyền lợi của người sáng tạo và phát hiện những tài năng mới. "Chúng tôi có một niềm tin rằng tất cả những gì được nhân dân hưởng ứng và sáng tạo thì sẽ tạo ra một sự phát triển đột phá", Thứ trưởng Nguyễn Huy Dũng chia sẻ, đồng thời bày tỏ kỳ vọng nguồn tài nguyên âm thanh này sẽ tạo điều kiện để những người có năng khiếu từng bước tham gia hoạt động sáng tạo chuyên nghiệp, làm ra các sản phẩm có giá trị văn hóa và kinh tế.

Thứ trưởng cũng nhấn mạnh trách nhiệm của thế hệ hôm nay trong việc lưu giữ những thanh âm đương đại và trao truyền cho mai sau. Mỗi đóng góp, dù nhỏ bé, đều có thể góp phần viết tiếp giai điệu của Tổ quốc, lưu giữ tình yêu, khát vọng và nhịp sống Việt Nam hôm nay. ■

ĐÁNH THỨC TIỀM NĂNG VĂN HÓA VÌ MỤC TIÊU TĂNG TRƯỞNG HAI CON SỐ:

Di sản Hội An nuôi người, giữ nghề

Bài, ảnh: KHÁNH CHI

Những chuyển động mới trong chính sách phát triển công nghiệp văn hóa đang mở thêm cơ hội cho nghệ thuật dân gian Hội An. Từ hội bài chòi phố cổ đến các lớp truyền dạy trong trường học, địa phương đã có những cách làm hiệu quả. Vấn đề đặt ra là làm sao để di sản tiếp tục được gìn giữ, phát huy, từng bước hình thành thị trường và tạo sinh kế bền vững cho người giữ nghề.

Cơ hội mới từ những chuyển động chính sách

Tháng 11.2025, Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chiến lược phát triển các ngành công nghiệp văn hóa Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 theo Quyết định số 2486/QĐ-TTg. Tháng 8.2026, Bộ VHTTDL công bố lấy ý kiến dự thảo Luật Phát triển công nghiệp văn hóa, hướng tới môi trường thuận lợi cho sáng tạo, sản xuất, phân phối và khai thác sản phẩm văn hóa. Dù dự thảo còn trong quá trình xây dựng, định hướng này cho thấy sự chuyển dịch từ bảo tồn, giới thiệu di sản sang tạo điều kiện để các giá trị văn hóa tham gia đời sống kinh tế.

Vừa qua, tại Hội nghị Xúc tiến phát triển các ngành công nghiệp văn hóa Đà Nẵng, thành phố xác định sáu lĩnh vực trọng điểm, trong đó có nghệ thuật biểu diễn, du lịch văn hóa và thủ công mỹ nghệ; nhấn mạnh yêu cầu chuyển nguồn lực văn hóa thành sản phẩm, dịch vụ có giá trị gia tăng. Với Hội An, bài toán đặt ra là phát triển sản phẩm có khả năng duy trì lâu dài, kết nối công chúng và tạo việc làm, thay vì chỉ tổ chức thêm các chương trình biểu diễn.

Hội bài chòi phố cổ là ví dụ rõ nét. Từ hoạt động gắn với chương trình "Đêm phố cổ" năm 1998, hội bài chòi dần tổ chức thường xuyên, trở thành điểm hẹn quen thuộc bên sông Hoài. Tiếng phách, câu thai ứng tác, lối dẫn trò linh hoạt của anh hiệu, chị hiệu cùng sự tham gia trực tiếp của khán giả tạo nên sức hấp dẫn. Qua thời gian, bài chòi đã trở thành sản phẩm văn hóa - du lịch mang dấu ấn Hội An.

Tuy nhiên, trải nghiệm bài chòi hiện thuộc nhóm hoạt động văn hóa - nghệ thuật của đề án "Phố đêm", được giới thiệu cho người mua vé tham quan phố cổ. Sự phổ biến ấy chưa đồng nghĩa với mô hình biểu diễn có doanh thu độc lập, tự chủ toàn bộ chi phí. Thành quả trước hết nằm ở thương hiệu văn hóa, việc duy trì không gian diễn xướng và khả năng thu hút công chúng.

Hoạt động truyền dạy bài chòi cho học sinh góp phần nuôi dưỡng lực lượng tiếp nối di sản. Trong ảnh: Các bạn trẻ tham gia Liên hoan CLB dân ca bài chòi tại Tuần lễ Sáng tạo Hội An 2026

Muốn giữ nghệ thuật phải giữ người làm nghề

Để bài chòi tiếp tục có sức sống, Hội An cần duy trì không gian thực hành và đội ngũ nghệ nhân, diễn viên am hiểu lối diễn xướng. Khả năng ứng tác, giữ nhịp cuộc chơi, giao tiếp với khán giả phải được rèn luyện lâu dài; đó cũng là điều tiết mục dàn dựng sẵn khó thay thế.

Bên cạnh các dự án truyền dạy nghệ thuật có nguy cơ thất truyền, đào tạo nhạc công sử dụng nhạc cụ truyền thống gắn với hát bội, dân ca và bài chòi, Hội An chú trọng xây dựng lực lượng kế cận từ trường học. Từ năm 2004, địa phương phối hợp với ngành giáo dục đưa bài chòi và hát dân ca vào học đường. Hoạt động duy trì qua nhiều năm giúp học sinh làm quen với câu thai, lối hô hát, nuôi dưỡng tình yêu nghệ thuật truyền thống và chuẩn bị người tiếp nối.

Chính sách hỗ trợ bảo tồn bài chòi giai đoạn 2026-2030 của Đà Nẵng, theo Nghị quyết số 66/2026/NQ-HĐND ngày 29.6.2026 cùng kế hoạch triển khai, tạo điều kiện cho câu lạc bộ, trang thiết bị, sưu tầm và quảng bá. Mức hỗ trợ trang thiết bị 60 triệu đồng cho mỗi câu lạc bộ đủ điều kiện là nguồn lực cần thiết. Song, thiết bị không bảo đảm thu nhập thường xuyên. Muốn nghệ nhân, diễn viên, nhạc công gắn bó, vẫn cần hợp đồng biểu diễn, kinh phí truyền dạy và đãi ngộ phù hợp.

Mỗi loại hình đòi hỏi cách tiếp cận riêng. Hát bội cần thời gian luyện vai, học tích truyện, rèn giọng và động tác ước lệ, khó duy trì chỉ qua vài trích đoạn phục vụ khách. Bả trạo gắn với tín ngưỡng cầu ngư của cư dân biển; đưa vào không gian du lịch phải tôn trọng bối cảnh nghi lễ và cộng đồng thực hành. Công nghiệp văn hóa không có nghĩa áp dụng một cách thương mại hóa cho mọi di sản.

Từ sản phẩm đã có đến thị trường bền vững

Hội bài chòi định kỳ và hoạt động truyền dạy trong trường học cho thấy Hội An đã có sản phẩm được nhận diện và môi trường nuôi dưỡng thế hệ kế cận. Nhưng từ đó đến hệ sinh thái nghệ thuật biểu diễn vận hành bền vững vẫn còn khoảng cách.

Trên nền tảng sẵn có, địa phương có thể duy trì không gian diễn xướng cộng đồng, đồng thời thử nghiệm sản phẩm chuyên đề với cơ chế thù lao và đánh giá hiệu quả riêng. Bên cạnh hội bài chòi phố cổ, chương trình trải nghiệm nhóm nhỏ có thể giới thiệu lối hô thai, nhạc cụ và câu chuyện người giữ nghề. Với hát bội, suất diễn có thuyết minh, minh họa hóa trang, tích truyện giúp công chúng mới dễ tiếp cận. Đề xuất này cần khảo sát nhu cầu, thử giá vé, đánh giá chất lượng trước khi nhân rộng, không nên coi là mô hình đã hình thành.

Vai trò các bên cũng phải rõ ràng. Nghệ nhân và cộng đồng tham gia quyết định nội dung, giới hạn khai thác; đơn vị sản xuất chịu trách nhiệm kịch bản, chất lượng; doanh nghiệp du lịch, cơ sở giáo dục và nền tảng phân phối kết nối công chúng. Cơ quan quản lý tạo môi trường hoạt động, bảo đảm nguyên tắc bảo vệ di sản.

Tuần lễ Sáng tạo Hội An 2026 diễn ra cuối tháng 8 mở không gian gặp gỡ giữa nghệ nhân, người trẻ, cộng đồng sáng tạo và doanh nghiệp. Tại sự kiện, Giám đốc Sở VHTTDL Đà Nẵng Trương Thị Hồng Hạnh nhấn mạnh tinh thần biến di sản thành nguồn cảm hứng sáng tạo, nguồn lực phát triển và nền tảng của cộng đồng văn hóa năng động, bền vững. Thành phố hướng tới xây dựng tuần lễ thành sản phẩm văn hóa - du lịch có dấu ấn riêng.

Trong tham luận tại Hội nghị tổng kết quy hoạch bảo tồn Đô thị cổ Hội An giai đoạn 2012-2025, tháng 10.2025, PGS.TS Đặng Văn Bài, Phó Chủ tịch Hội đồng Di sản văn hóa Quốc gia, đề cập việc phát huy vốn văn hóa và sức sáng tạo của Hội An trong không gian phát triển mới sau sáp nhập Đà Nẵng và Quảng Nam. Từ gợi mở này, cần kết nối nghệ thuật dân gian với trường học, cơ sở đào tạo, doanh nghiệp lữ hành và đơn vị sản xuất sáng tạo, trên cơ sở có người thực hiện, nguồn lực và lộ trình rõ ràng.

Cơ hội từ chính sách đã mở ra, nhưng hiệu quả phụ thuộc cách tổ chức thực hiện. Hội An đã đưa bài chòi thành dấu ấn phố cổ, đưa lời hát truyền thống vào trường học. Bước tiếp theo là cần giúp các mô hình vận hành tốt hơn, thu hút người trẻ và bảo đảm nghệ nhân được hưởng thành quả xứng đáng. Khi di sản sống trong cộng đồng, tạo ra sản phẩm chất lượng và công việc ổn định, nghệ thuật dân gian mới có thể tham gia công nghiệp văn hóa bằng chính sức sống của mình. ■

Triển lãm *Hiền nhân mở cõi:* Khám phá không gian làng xã Nam Bộ xưa

Từ ngày 24.10 - 3.11.2026, tại Trung tâm Lưu trữ quốc gia II (TP.HCM), triển lãm *Hiền nhân mở cõi* sẽ giới thiệu những tư liệu về quá trình hình thành làng xã Nam Bộ, giúp công chúng tìm hiểu đời sống cư dân xưa, đồng thời gợi mở những giá trị văn hóa trong nếp sống gia đình và cộng đồng hôm nay.

Chương trình do Trung tâm Lưu trữ quốc gia II phối hợp với Nếp Xưa tổ chức, nằm trong chuỗi hoạt động *Nếp nhà xưa: Mạch sống người Việt*, tập trung tìm hiểu mối quan hệ giữa đất, nước, nhà, làng và đình trong quá trình cư trú, lập làng của người Việt.

Đến với triển lãm, công chúng có dịp tiếp cận các tài liệu lưu trữ về quá trình hình thành làng xã, bản đồ địa hình, hình ảnh nhà ở, sinh hoạt cộng đồng và đình làng xưa. Bên cạnh hoạt động trưng bày, triển lãm còn có các hình thức tương tác như bảng ghim quê hương, bản đồ ký ức và không gian chia sẻ những câu chuyện về gia đình, làng xóm, tạo cơ hội để người xem kết nối ký ức cá nhân với lịch sử cộng đồng. Trong khuôn khổ chương trình, tọa đàm *Hiền nhân mở cõi* diễn ra sáng 24.10, với sự tham gia của các nhà nghiên cứu có nhiều năm khảo sát, tìm hiểu cấu trúc không gian sống của người Việt tại Nam Bộ. Các ý kiến trao đổi sẽ tập trung vào tri thức cư trú của tiền nhân, sự gắn kết cộng đồng và vai trò của đình làng qua các giai đoạn lịch sử.

Triển lãm mở cửa miễn phí từ 8h - 17h hằng ngày, từ ngày 24.10 - 3.11.2026, tại Trung tâm Lưu trữ quốc gia II, số 2 Ter Lê Duẩn, phường Sài Gòn, TP.HCM.

THÙY TRANG

Người trẻ ngày càng phụ thuộc vào trí tuệ nhân tạo

● KIỀU GIANG

Từ việc làm bài tập, tìm kiếm ý tưởng đến viết lời xin lỗi, tin nhắn tình cảm, ngày càng nhiều người trẻ nhờ AI hỗ trợ, thậm chí để công nghệ suy nghĩ và diễn đạt thay mình. Sự tiện lợi ấy khiến các bậc cha mẹ lo ngại khi con dần quen với câu trả lời có sẵn, ít tự suy nghĩ và bày tỏ cảm xúc.

Học sinh, sinh viên cần chủ động suy nghĩ, kiểm chứng thông tin và sử dụng AI như công cụ hỗ trợ trong học tập
Ảnh minh họa

Làm sao giúp con tận dụng công nghệ mà vẫn giữ được tư duy độc lập, khả năng sáng tạo và giao tiếp chân thành là vấn đề đặt ra với gia đình, nhà trường.

Nhờ AI nghĩ hộ, viết thay

Không khó bắt gặp người trẻ dùng AI viết tin nhắn xin lỗi, lời chúc sinh nhật, thậm chí thư tình. Chỉ cần nhập vài dòng mô tả hoàn cảnh và giọng điệu mong muốn, công cụ này nhanh chóng đưa ra văn bản hoàn chỉnh. Cách làm ấy tiết kiệm thời gian, nhất là với người khó diễn đạt cảm xúc, nhưng cũng khiến ranh giới giữa hỗ trợ và phụ thuộc trở nên khó phân định.

Lời xin lỗi tròn trịa nhưng thiếu "hơi người" có thể khiến đối phương xa lạ. Lời chia tay đủ lý lẽ nhưng vắng những kỷ niệm riêng cũng khó thay thế cuộc trò chuyện trực tiếp. AI có thể giúp chỉnh sửa tin nhắn cho rõ ý, lịch sự hơn, song sự chân thành vẫn phải đến từ người viết. Đáng lo là khi đã quen nhờ công nghệ diễn đạt, người dùng có thể ngại tự bày tỏ suy nghĩ, tình cảm, kể cả với người thân. Trong gia đình, những lời nói vụng về nhưng thật lòng đôi khi giúp cha mẹ và con cái hiểu nhau hơn cả một tin nhắn được viết khéo.

Sự phụ thuộc ấy càng đáng quan tâm khi AI trở thành công cụ học tập quen thuộc. Theo Bộ GD&ĐT, trong Chương trình đánh giá học sinh quốc tế 2025 (PISA), học sinh Việt Nam dành trung bình 2,2 giờ mỗi ngày sử dụng thiết bị số tại trường. Có 94% học sinh cho biết dùng AI hỗ trợ học tập, nhưng chỉ khoảng 70% đã được học cách đánh giá nội dung do AI tạo ra.

Một giáo viên Ngữ văn tại TP.HCM chia sẻ, những bài viết do AI tạo ra rồi được học sinh sao chép gần nguyên trạng thường xuất hiện các cấu trúc quen thuộc, máy móc. Câu văn hoàn chỉnh, đúng ngữ pháp nhưng chung chung, có thể đưa vào nhiều bài viết khác nhau và khiến người đọc cảm thấy sáo rỗng. Với môn Ngữ văn, điều quan trọng là quá trình đọc tác phẩm, tìm dẫn chứng, hình thành nhận xét rồi tự diễn đạt giúp học sinh rèn tư duy và khả năng bày tỏ quan điểm. Nhận ngay bài làm hoàn chỉnh từ AI có thể tiết kiệm thời gian, nhưng cũng khiến các em bỏ lỡ cơ hội luyện viết, lập luận.

Theo lời khuyên của các giáo viên, học sinh nên dùng AI để tham khảo, góp ý và chỉnh sửa thay vì nhờ làm hộ. Các em cần tự viết trước, sau đó nhờ công cụ nhận xét những chỗ chưa rõ rồi tự hoàn thiện bài. Trao đổi với thầy cô, bạn bè vẫn cần thiết để biết lắng nghe, chủ động phản biện và bảo vệ quan điểm. Người học cũng có thể lưu lại quá trình đặt câu hỏi, tiếp nhận góp ý và chỉnh sửa để thể hiện trách nhiệm đối với bài làm. Cách học ấy cũng giúp giáo viên kịp thời hướng dẫn học sinh.

Dùng AI nhưng không đánh mất tư duy độc lập

Theo các chuyên gia, việc nhiều học sinh sử dụng AI cho thấy khả năng thích ứng với công nghệ mới. Tuy nhiên, nếu kỹ năng đọc hiểu, kiểm chứng thông tin chưa theo kịp, các em dễ tin vào câu trả lời hợp lý nhưng sai hoặc thiếu căn cứ. Vấn đề không phải cấm sử dụng AI mà giúp học sinh chuyển từ "biết dùng AI" sang "biết đánh giá AI", hiểu rằng mình phải chịu trách nhiệm về kết quả cuối cùng. Giáo viên cần hướng dẫn học sinh khi nào nên dùng AI, sử dụng đến đâu, quy định rõ phạm vi hỗ trợ với từng bài tập, để công nghệ không làm thay quá trình suy luận và giải quyết vấn đề.

Bạn Trần Gia Khang, sinh viên Trường ĐH Văn hóa TP.HCM cho rằng, AI giúp tiết kiệm thời gian và gợi mở ý tưởng. Sinh viên sử dụng công cụ này trong học tập, truyền thông, thiết kế, soạn thảo văn bản, song nếu quá phụ thuộc, cách diễn đạt sẽ dập khuôn, mất dấu ấn cá nhân. "AI có thể giúp phát triển ý tưởng, nhưng người dùng phải tự chọn lọc bởi có những điều chỉ hình thành từ trải nghiệm riêng", Khang bày tỏ. Trong một số môn học, giảng viên của Khang khuyến khích dùng AI với điều kiện sinh viên phải có ý tưởng và hình dung trước nội dung cần làm. Công cụ giúp phác thảo, phát triển phương án, còn người học tự quyết định cách triển khai.

Còn bạn Đỗ Anh Huy, sinh viên Trường ĐH Hùng Vương TP.HCM nhận thấy AI đang ngày càng trở nên phổ biến. Từ tìm ý tưởng, xây dựng nội dung ban đầu đến lập kế hoạch, trình bày, công cụ này giúp tiết kiệm thời gian và mang lại góc nhìn mới. Tuy nhiên, nhiều phương án được đưa ra rất nhanh chưa chắc phù hợp thực tế. Nếu tiếp nhận nguyên trạng, sản phẩm sẽ không còn nét riêng. Trong ngành Quản trị sự kiện, một chương trình còn phụ thuộc vào đối tượng tham gia, không gian, ngân sách, nhân sự và nhiều điều kiện khác. AI có thể đề xuất khung nội dung, nhưng người thực hiện phải tự đánh giá tính khả thi, điều chỉnh theo tình huống.

"Em lo ngại nhất là thói quen phụ thuộc. Quen nhập yêu cầu để nhận ngay câu trả lời nên sinh viên có thể dành ít thời gian tự suy nghĩ, tìm hiểu; lâu dài ảnh hưởng đến khả năng hình thành ý tưởng và giải quyết vấn đề. Vì vậy, chúng ta nên tự xây dựng ý tưởng trước, dùng AI để tham khảo, sau đó kiểm chứng và chỉnh sửa. "Quan trọng không phải là có sử dụng AI hay không, mà là mình sử dụng như thế nào và với mục đích gì", Huy nói.

Từ trải nghiệm của hai bạn trẻ, có thể thấy những gợi ý từ AI vẫn cần được đối chiếu với yêu cầu môn học và điều kiện thực tế. Người dùng phải biết kiểm tra nguồn, lựa chọn thông tin, chịu trách nhiệm về nội dung cuối cùng. Đây là kỹ năng cần rèn từ nhà trường và trong gia đình.

AI có thể giúp người trẻ học tập, làm việc nhanh hơn, nhưng suy nghĩ, lựa chọn và cảm xúc vẫn phải thuộc về chính các em. Bên cạnh hướng dẫn sử dụng công nghệ, cha mẹ và thầy cô cần khuyến khích con trẻ tự tìm tòi, đặt câu hỏi, bày tỏ quan điểm và chịu trách nhiệm về lời nói, hành động. Đó là cách giúp các em làm chủ công nghệ thay vì lệ thuộc vào những câu trả lời có sẵn. ■

Đồng hành cùng phụ nữ biên giới An Giang

Vừa qua, tại xã Phú Hữu (An Giang), Cục Chính trị Quân khu 9 phối hợp với Hội Liên hiệp Phụ nữ tỉnh, Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh tổ chức chương trình "Đồng hành cùng phụ nữ biên cương" kết hợp tuyên truyền pháp luật năm 2026.

Tại chương trình, Cục Chính trị Quân khu 9 bàn giao nhà "Mái ấm biên cương" cho bà Bùi Thị Thu Thủy (ấp Phú Lợi); trao 30 suất quà, học bổng cho phụ nữ khó khăn và học sinh vượt khó. Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh An Giang tặng 10 ba lô và 20 suất học bổng cho trẻ em khó khăn. Tổng kinh phí hơn 100 triệu đồng. Bên cạnh hỗ trợ an sinh, BTC tuyên truyền, phổ biến pháp luật, vận động người dân chấp hành pháp luật; bồi dưỡng kỹ năng vận động cho cán bộ, hội viên. Chương trình góp phần chăm lo đời sống người dân vùng biên, thắt chặt tình nghĩa quân dân và phát huy vai trò phụ nữ lực lượng vũ trang trong công tác vận động quần chúng. **B.T**

Trao nhà Đại đoàn kết cho các hộ nghèo vùng biên Tây Ninh

Ngày 13.10, ba hộ nghèo, cận nghèo tại ấp Bình Hòa Tây, xã Bình Hiệp (Tây Ninh) được chính quyền địa phương phối hợp doanh nghiệp trao nhà Đại đoàn kết, giúp ổn định chỗ ở. Ba căn nhà được bàn giao cho gia đình ông Kim Dũng, bà Trần Thị Yến và bà Huỳnh Thị Kiều, cùng cư trú tại ấp Bình Hòa Tây. Nhà được xây dựng kiên cố, khang trang, diện tích từ 100 đến 160m^2.

Công ty TNHH MTV Xổ số Kiến thiết Long An hỗ trợ tổng 240 triệu đồng, tương đương 80 triệu đồng mỗi căn. Phần kinh phí còn lại do các hộ tích lũy và nhận hỗ trợ của người thân để hoàn thiện công trình.

Sau nhiều năm sống trong nhà tạm bợ, các gia đình xúc động khi có mái ấm vững chắc trước mùa mưa. Hoạt động thể hiện sự chung tay của chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và doanh nghiệp trong chăm lo hộ khó khăn, góp phần xóa nhà tạm, nhà dột nát và cải thiện đời sống người dân vùng biên giới. **T.M**

ĐẠI HỘI THỂ THAO TOÀN QUỐC LẦN THỨ X:

Không chỉ là cuộc đua huy chương

THU SÂM

Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X sẽ khai mạc vào ngày 21.11 tại Công viên bờ sông Sài Gòn (Thủ Thiêm, TP.HCM). Không đơn thuần là sự kiện thể thao lớn nhất cả nước theo chu kỳ 4 năm tổ chức một lần, với những đổi mới trong công tác tổ chức, Đại hội năm nay được kỳ vọng sẽ trở thành một sự kiện văn hóa - thể thao hấp dẫn, góp phần quảng bá hình ảnh đất nước, con người Việt Nam, thúc đẩy phát triển du lịch và kinh tế thể thao.

Lễ khai mạc bên bờ sông Sài Gòn

Sau 20 năm, Đại hội Thể thao toàn quốc mới trở lại TP.HCM. Với vai trò địa phương đăng cai chính, thành phố mang tên Bác đang tích cực chuẩn bị cho sự kiện thể thao quy mô lớn, không chỉ đáp ứng yêu cầu chuyên môn mà còn hướng tới việc tạo dựng dấu ấn riêng trong công tác tổ chức.

Một trong những điểm mới đáng chú ý là ý tưởng tổ chức lễ khai mạc tại Công viên bờ sông Sài Gòn, thuộc khu vực Thủ Thiêm. Nằm bên dòng sông gắn bó với lịch sử hình thành, phát triển của thành phố, không gian này được kỳ vọng sẽ tạo nên một lễ khai mạc giàu bản sắc, kết hợp hài hòa giữa thể thao, văn hóa và cảnh quan đô thị.

Bóng bàn là môn đã thi đấu của Đại hội

Theo phương án đang được chuẩn bị, Công viên bờ sông Sài Gòn sẽ là không gian chính để thực hiện các nghi lễ, chương trình nghệ thuật và biểu diễn thể thao trên cạn. Khu vực mặt nước sông Sài Gòn được đề xuất khai thác để tổ chức hoạt động rước đuốc và biểu diễn thể thao dưới nước.

Nếu được triển khai hiệu quả, đây sẽ là điểm nhấn đáng nhớ của Đại hội. Thay vì chỉ diễn ra trong khuôn viên một sân vận động, lễ khai mạc có thể mở rộng ra không gian công cộng, tạo điều kiện để người dân và du khách cùng hòa mình vào bầu không khí thể thao sôi động.

Nhìn ra thế giới, tại Olympic Paris 2024, nước Pháp từng tạo nên dấu ấn đặc biệt khi tổ chức lễ khai mạc trên sông Seine. Dĩ nhiên, quy mô và điều kiện tổ chức của Olympic khác xa Đại hội Thể thao toàn quốc. Tuy nhiên, cách khai thác không gian sông nước để tạo điểm nhấn cho sự kiện là kinh nghiệm đáng tham khảo. Với sông Sài Gòn, TP.HCM hoàn toàn có cơ sở để xây dựng một lễ khai mạc mang bản sắc riêng, vừa thể hiện truyền thống, vừa phản ánh nhịp sống hiện đại, năng động của thành phố.

Điều đáng nói là giá trị của một sự kiện thể thao lớn không chỉ nằm ở những cuộc tranh tài. Sự hiện diện của hàng nghìn thành viên các đoàn thể thao cùng đông đảo người hâm mộ cũng mở ra cơ hội quảng bá các điểm đến, giới thiệu những sản phẩm văn hóa, du lịch và dịch vụ của địa phương đăng cai.

Theo kế hoạch, Đại hội năm nay có 36 đoàn thể thao tham dự, gồm 34 tỉnh, thành phố và hai ngành Quân đội, Công an; quy tụ khoảng 12.000 cán bộ, huấn luyện viên, vận động viên cùng 2.000 trọng tài. Ban tổ chức dự kiến có khoảng 200.000 lượt khách mời, cổ động viên và du khách liên quan đến sự kiện.

Đó là một nguồn khách đáng kể đối với các hoạt động lưu trú, ăn uống, vận chuyển, tham quan và mua sắm. Nếu có sự phối hợp hiệu quả giữa ngành thể thao với văn hóa, du lịch và các doanh nghiệp dịch vụ, Đại hội có thể tạo thêm nguồn thu, đồng thời góp phần thúc đẩy kinh tế thể thao.

Đây cũng là hướng tiếp cận cần được quan tâm trong tổ chức các sự kiện thể thao lớn: Không chỉ bảo đảm thành công về chuyên môn mà còn tận dụng cơ hội để quảng bá hình ảnh địa phương, thúc đẩy tiêu dùng và phát triển những sản phẩm, dịch vụ gắn với thể thao.

Đổi mới tổ chức, hướng tới một kỳ Đại hội hiện đại

Không chỉ tìm kiếm dấu ấn từ lễ khai mạc, Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X còn cho thấy những chuyển động trong ứng dụng công nghệ và đổi mới phương thức tổ chức.

Mới đây, Sổ tay điện tử Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X đã được giới thiệu trên nền tảng trực tuyến, tích hợp nhiều thông tin phục vụ cán bộ, huấn luyện viên, vận động viên, trọng tài, báo chí và người hâm mộ. Tại đây, người sử dụng có thể tìm kiếm lịch thi đấu, địa điểm tổ chức, thông tin các đoàn, bộ nhận diện Đại hội và những nội dung cần thiết khác. Đáng chú ý, các địa điểm thi đấu được kết nối với Google Maps, cho phép người dùng tra cứu vị trí, lựa chọn đường đi chỉ bằng những thao tác đơn giản.

Đối với một kỳ Đại hội có hệ thống địa điểm thi đấu trải rộng trên nhiều khu vực, sự tiện lợi này có ý nghĩa thiết thực. Thay vì phải tìm kiếm thông tin từ nhiều nguồn, các thành viên tham dự và người hâm mộ có thể chủ động xây dựng lịch trình, tiết kiệm thời gian di chuyển. Sổ tay cũng thiết kế các tiện ích theo dõi bảng tổng sắp huy chương, tìm kiếm môn thi đấu, ghi chú lịch trình và lưu những nội dung quan tâm.

Tuy nhiên, chuyển đổi số không đơn thuần là xây dựng một trang thông tin điện tử. Điều quan trọng là dữ liệu phải được cập nhật kịp thời, chính xác, thống nhất với các quyết định chuyên môn, nhất là khi có sự điều chỉnh lịch và địa điểm thi đấu. Đây cũng là yêu cầu đặt ra để công nghệ thực sự phục vụ công tác điều hành, thay vì chỉ dừng ở hình thức giới thiệu.

Theo kế hoạch, Đại hội diễn ra từ ngày 20.10 đến 12.12, với 57 môn và phân môn thi đấu. TP.HCM là địa phương đăng cai chính, cùng sự phối hợp tổ chức của một số địa phương. Một điểm đáng chú ý khác là chủ trương tận dụng tối đa các công trình thể thao hiện có, tăng cường huy động nguồn lực xã hội hóa, tổ chức Đại hội theo hướng tiết kiệm, hiệu quả.

Bên cạnh yêu cầu tổ chức, Đại hội còn mang ý nghĩa quan trọng đối với sự phát triển của thể thao thành tích cao. Sau mỗi chu kỳ bốn năm, đây không chỉ là nơi các địa phương và ngành đánh giá thành tích mà còn là dịp nhìn nhận chất lượng đào tạo vận động viên, công tác xây dựng lực lượng kế cận và hiệu quả đầu tư cho những môn thể thao trọng điểm.

Với những đổi mới đang được chuẩn bị, Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X được kỳ vọng không chỉ mang đến những cuộc tranh tài hấp dẫn mà còn tạo dấu ấn về tổ chức, văn hóa và du lịch. Khi thể thao được kết nối với công nghệ, không gian đô thị và các hoạt động kinh tế, giá trị của một kỳ Đại hội sẽ không chỉ được đo bằng số lượng huy chương, mà còn bằng những hiệu quả thiết thực, lâu dài đối với sự phát triển của thể thao Việt Nam và địa phương đăng cai. ■

Việt Nam không gặp Thái Lan tại vòng loại 2 World Cup 2030

Dự kiến đội tuyển Việt Nam sẽ nằm ở nhóm hạt giống số 2 vòng loại 2 World Cup 2030, bất chấp mọi kết quả dịp FIFA Days tháng 11. Lễ bốc thăm được tổ chức ngày 15.12. Theo phương án phân nhóm, thầy trò HLV Kim Sang-sik sẽ nằm ở nhóm hạt giống số 2 cùng Jordan, Oman, Syria, Palestine, Thái Lan, Trung Quốc, Bahrain và Tajikistan. Nếu danh sách này được giữ nguyên và áp dụng nguyên tắc các đội cùng nhóm không chung bảng, Việt Nam sẽ tránh được cả tám đối thủ kể trên. Việc không phải sớm chạm trán Thái Lan là điểm đáng chú ý.

Với Việt Nam, việc nằm ở nhóm hạt giống số 2 sẽ là lợi thế khi bốc thăm, nhưng không bảo đảm một bảng đấu dễ dàng. Chất lượng chuẩn bị, phong độ và khả năng tận dụng sân nhà vẫn mang ý nghĩa quyết định.

K.TUẤN

U19 Việt Nam sẽ chạm trán a đối thủ mạnh tại Panda Cup

Các cầu thủ U19 Việt Nam sẽ tham dự Biải bóng đá Giao hữu U19 quốc tế Panda Cup 2026 do Liên đoàn Bóng đá Trung Quốc tổ chức. Giải giao hữu quốc tế này dự kiến diễn ra trong tháng 11 tại Thành Đô. Đây là cơ hội để các cầu thủ trẻ Việt Nam tích lũy kinh nghiệm khi được đối đầu ba đối thủ mạnh gồm U19 Trung Quốc, U19 Hàn Quốc và U19 UAE. Đó đều là những đội chất lượng, là cơ hội tuyệt vời cho U19 Việt Nam cọ xát quốc tế.

Với U19 Việt Nam, giải đấu được kỳ vọng giúp Ban huấn luyện đánh giá lực lượng, phát hiện nhân tố tiềm năng và chuẩn bị cho những mục tiêu dài hạn ở cấp độ U20.

L.HOÀNG

U17 NỮ VIỆT NAM GIÀNH QUYỀN DỰ VCK U17 NỮ CHÂU Á 2027:

Dấu ấn từ sức mạnh và sự trưởng thành

● **VĨNH HY**

Đội tuyển U17 nữ Việt Nam đã hoàn thành mục tiêu giành vé dự vòng chung kết (VCK) U17 nữ châu Á 2027 sau 3 trận toàn thắng tại bảng D. Không chỉ giành ngôi đầu với 9 điểm tuyệt đối, thầy trò HLV Okiyama Masahiko còn gây ấn tượng khi ghi 28 bàn, không để thủng lưới và thiết lập kỷ lục thắng cách biệt lớn nhất của một đội tuyển Đông Nam Á tại vòng loại các giải đấu chính thức của Liên đoàn Bóng đá châu Á (AFC).

U17 nữ Việt Nam đã khẳng định sức mạnh trên sân nhà, đây là hành trang để đội có sự chuẩn bị tốt hơn cho VCK châu Á Ảnh: VFF

Vượt áp lực bằng hiệu quả tấn công

Được thi đấu trên sân nhà Bà Rịa (TP.HCM), U17 nữ Việt Nam có lợi thế về địa điểm và sự cổ vũ của khán giả. Tuy nhiên, mục tiêu giành vé đi tiếp không hề đơn giản khi Kyrgyzstan được đánh giá là đối thủ cạnh tranh trực tiếp cho ngôi đầu bảng D.

Theo thể thức vòng loại, đội đứng đầu bảng mới giành quyền vào VCK. Vì vậy, bên cạnh nhiệm vụ giành chiến thắng trước Palestine và Quần đảo Bắc Mariana, các học trò của HLV Okiyama Masahiko còn cần tạo cách biệt đủ lớn để chiếm ưu thế về hiệu số bàn thắng bại.

Sau chiến thắng 6-0 trước Palestine ở trận ra quân, U17 nữ Việt Nam chịu thêm sức ép khi Kyrgyzstan đánh bại Quần đảo Bắc Mariana với tỷ số 18-0. Đáp lại, các cầu thủ chủ nhà thắng Quần đảo Bắc Mariana 20-0, qua đó nâng hiệu số bàn thắng bại lên +26, vượt mức +19 của Kyrgyzstan trước cuộc đối đầu trực tiếp ở lượt trận cuối.

Đáng chú ý, chiến thắng 20-0 không chỉ tạo lợi thế về điểm số và hiệu số mà còn thiết lập kỷ lục về trận thắng có cách biệt lớn nhất của một đội tuyển Đông Nam Á tại vòng loại các giải đấu chính thức của AFC.

Bước vào trận cuối với Kyrgyzstan, U17 nữ Việt Nam chỉ cần một trận hòa để bảo đảm ngôi đầu. Dù vậy, toàn đội tiếp tục thể hiện sự chủ động và giành chiến thắng 2-0. Kết quả này khép lại hành trình vòng loại bằng thành tích toàn thắng, ghi 28 bàn và giữ sạch lưới sau 3 trận.

Những con số cho thấy khả năng tấn công hiệu quả của đội tuyển, nhưng giá trị đáng chú ý hơn là cách các cầu thủ duy trì sự tập trung qua từng trận, kể cả khi phải chịu sức ép cạnh tranh trực tiếp. Việc không để thủng lưới cũng phản ánh sự cân bằng giữa khả năng ghi bàn và tổ chức phòng ngự.

Mới là bước khởi đầu

Chủ tịch Liên đoàn Bóng đá Việt Nam Trần Quốc Tuấn đã gửi lời chúc mừng, biểu dương tinh thần thi đấu và thành tích của đội tuyển. Ông đánh giá các cầu thủ thể hiện quyết tâm, sự đoàn kết và khát vọng cống hiến, luôn nỗ lực vì màu cờ sắc áo. Những kết quả đạt được cũng cho thấy sự trưởng thành của lứa cầu thủ trẻ qua quá trình tập luyện và thi đấu quốc tế.

HLV Okiyama Masahiko cho rằng thành tích ghi nhiều bàn thắng và không để thủng lưới là kết quả của quá trình chuẩn bị, sự nỗ lực của các cầu thủ cũng như việc thực hiện tốt đấu pháp.

"Đây là kết quả của quá trình tập luyện và sự nỗ lực của các cầu thủ trong từng trận đấu. Toàn đội đã chủ động tranh chấp, tổ chức phòng ngự và tuân thủ đấu pháp đề ra. Bên cạnh đó, sự cổ vũ, động viên của người hâm mộ tại sân là nguồn khích lệ lớn, tiếp thêm động lực để các cầu thủ thi đấu tốt hơn", HLV Okiyama Masahiko chia sẻ.

Nhà cầm quân người Nhật Bản cũng mong muốn các CLB tiếp tục hỗ trợ cầu thủ rèn luyện kỹ thuật, duy trì tập luyện và chủ động hoàn thiện bản thân. Đây là yêu cầu quan trọng bởi vòng chung kết châu Á sẽ mang đến những đối thủ có trình độ cao hơn, đòi hỏi đội tuyển phải nâng chất lượng chuyên môn thay vì chỉ dựa vào lợi thế trước các đối thủ ở vòng loại.

Theo kế hoạch, VCK U17 nữ châu Á 2027 sẽ diễn ra tại Trung Quốc vào tháng 3 năm sau. Sau khi có kết quả bốc thăm, Ban huấn luyện sẽ xây dựng kế hoạch chuẩn bị phù hợp, tập trung cải thiện kỹ thuật, chiến thuật và khả năng thích nghi trước những thử thách lớn hơn.

Giành vé vào VCK là thành quả đáng ghi nhận, nhưng cũng mới chỉ là bước đầu. Để cạnh tranh ở cấp độ châu lục, U17 nữ Việt Nam cần duy trì sự tiến bộ, tích lũy kinh nghiệm và tiếp tục hoàn thiện đội hình. Thành công tại vòng loại sẽ thực sự có ý nghĩa khi trở thành nền tảng để các cầu thủ trẻ tự tin bước vào sân chơi lớn hơn. ■

Đã nhận việc...

(Tiếp theo trang 7)

Tinh thần ấy đặt ra yêu cầu đánh giá đầy đủ cả hành động và sự trì hoãn. Doanh nghiệp khó có thể giữ nguyên cơ hội thị trường để chờ một hồ sơ qua nhiều vòng xử lý, một sáng kiến có giá trị cũng có thể mất ý nghĩa nếu được triển khai quá muộn. Thời gian là nguồn lực hữu hạn, còn cơ hội thường gắn với một thời điểm cụ thể. Vì vậy, đúng thẩm quyền, đúng căn cứ phải đi cùng đúng lúc. Năng lực quyết định bao gồm cả khả năng nhận biết khi nào đã đủ điều kiện để hành động và khi nào thực sự cần thêm thông tin.

Làm đến cùng là theo đuổi kết quả

Trong phần kết bài phát biểu, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước yêu cầu mỗi đồng chí Trung ương trực tiếp lãnh đạo, chỉ đạo trong lĩnh vực, địa bàn được phân công, chọn đúng việc trọng tâm và giải quyết đến cùng những vấn đề thuộc trách nhiệm của mình. Hai chữ "đến cùng" đặt trách nhiệm vào toàn bộ quá trình thực hiện, từ nhận việc, tổ chức công việc đến kiểm tra kết quả và khắc phục những gì chưa đạt.

Một đề án được phê duyệt mới chỉ có cơ sở để triển khai, một văn bản chỉ đạo được ký chưa đồng nghĩa vướng mắc đã được tháo gỡ. Người có trách nhiệm phải biết quyết định đang được thực hiện ra sao, công việc dừng ở khâu nào, ai cần phối hợp và điều gì cần điều chỉnh. Nếu chỉ theo dõi số lượng văn bản ban hành hoặc số cuộc họp đã tổ chức, rất dễ nhầm hoạt động quản lý với kết quả quản lý.

Bài phát biểu cũng khẳng định trách nhiệm không dừng ở ban hành văn bản; cơ quan chủ trì phải theo dõi thi hành, xử lý vướng mắc thuộc thẩm quyền, kiến nghị sửa những quy định không còn phù hợp. Khi chính sách không đạt mục tiêu, cần xem xét cả chất lượng tham mưu, thiết kế chính sách và trách nhiệm thực hiện. Cách đặt vấn đề này đòi hỏi người quản lý theo sát đời sống của quyết định sau khi ban hành, đủ cầu thị để nhận ra bất cập và đủ trách nhiệm để sửa cách làm. Kiên trì với mục tiêu vì lợi ích chung cũng bao gồm khả năng điều chỉnh phương án khi thực tế cho thấy phương án ban đầu chưa phù hợp.

Sức mạnh bắt đầu từ phần việc của mỗi người

Thể chế tốt, nguồn lực lớn, công nghệ hiện đại và đội ngũ có năng lực chỉ phát huy giá trị khi được kết nối bằng hoạt động thực thi có trách nhiệm. Vốn đã bố trí cần được sử dụng hiệu quả; chính sách đã ban hành cần đi vào cuộc sống; thẩm quyền được giao cần trở thành quyết định đúng đắn. Trong mỗi cơ quan, người lãnh đạo chịu trách nhiệm về quyết định và cách tổ chức thực hiện, người tham mưu chịu trách nhiệm về chất lượng đề xuất, người trực tiếp xử lý chịu trách nhiệm về phần việc của mình. Sự rõ ràng ấy giúp công việc thông suốt và tạo cơ sở cho niềm tin giữa những người cùng làm việc.

Văn hóa trách nhiệm vì vậy có ý nghĩa với mọi tổ chức, từ cơ quan công quyền đến doanh nghiệp, trường học hay tòa soạn. Khi mỗi người coi phần việc được giao là một cam kết nghề nghiệp cần giữ, khó khăn sẽ được tiếp nhận bằng nỗ lực tìm cách giải quyết. Ngược lại, nếu phản xạ đầu tiên là tìm lý do để chuyển trách nhiệm sang người khác, ngay cả một tổ chức có nhiều người giỏi cũng có thể vận hành kém hiệu quả. Danh dự nghề nghiệp được bồi đắp chính từ thái độ với những công việc hằng ngày ấy.

Không phải quyết định nào cũng đúng ngay từ đầu, cũng không phải nhiệm vụ nào đều đạt kết quả như dự kiến. Điều cần thiết là người có trách nhiệm phải hiện diện khi công việc gặp khó khăn, chủ động giải trình, sửa chữa và theo đuổi việc khắc phục. Một bộ máy mạnh được nhận biết qua những vấn đề thực sự được giải quyết và khả năng điều chỉnh khi kết quả chưa đáp ứng yêu cầu. Đất nước mạnh từ bên trong cũng bắt đầu từ chuẩn mực gần gũi ấy: Mỗi người làm trọn phần việc của mình, sử dụng đúng quyền hạn được giao và giữ trách nhiệm với công việc cho đến cùng. **M.N**

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 141 Nguyễn Thái Học, phường Ô Chợ Dừa, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 37/GP-BVHTTDL ngày 6.3.2026 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Hai nhà khoa học Mỹ giành Nobel Kinh tế 2026

Hai nhà khoa học người Mỹ là Robert Hall thuộc Đại học Stanford và Michael Woodford thuộc Đại học Columbia đã được trao giải Nobel Kinh tế năm 2026 nhờ nghiên cứu phát triển các mô hình giúp ổn định nền kinh tế, hạn chế suy thoái kéo dài và lạm phát tăng cao. Theo Viện Hàn lâm Khoa học Hoàng gia Thụy Điển, hai nhà khoa học được vinh danh nhờ đóng góp vào việc xây dựng nền tảng vi mô cho các chính sách ổn định kinh tế vĩ mô.

Nghiên cứu của Hall và Woodford phát triển các mô hình kinh tế học Keynes mới, giúp giải thích và định lượng tác động của chính sách ổn định kinh tế đối với chu kỳ kinh doanh. Những mô hình này hiện được các ngân hàng trung ương và bộ tài chính trên thế giới sử dụng…

TRÂM ANH

Hơn 70% người lao động Hàn Quốc không được trả thêm thù lao

Theo khảo sát do tổ chức bảo vệ quyền lợi người lao động Gabjil 119 vừa công bố, có 70,5% người lao động tại Hàn Quốc phải đảm nhận thêm công việc khi đồng nghiệp nghỉ thai sản, nghỉ chăm con hoặc giảm giờ làm để chăm sóc con nhỏ nhưng không được trả thêm thù lao.

Khảo sát được thực hiện trên toàn quốc với 1.000 người tham gia. Kết quả cho thấy 47,8% số người được hỏi cho biết khối lượng công việc của họ tăng lên do đồng nghiệp nghỉ các chế độ trên. Trong số này, chỉ 29,5% được nhận phụ cấp bổ sung. Khảo sát cũng cho thấy, nhận thức về các chương trình trợ cấp của chính phủ nhằm hỗ trợ người đảm nhận công việc thay đồng nghiệp còn hạn chế. Chỉ 12,4% người được hỏi cho biết doanh nghiệp chủ động thông báo và triển khai các chương trình hỗ trợ.

KHẢ HÂN

Những gam màu sáng tối trong cuộc chiến chống đói nghèo

● **MINH ANH**

Chỉ số nghèo đói toàn cầu tăng lần đầu tiên kể từ khi được thiết lập năm 2010, với khoảng 1,2 tỉ người đang sống trong cảnh nghèo đa chiều. Con số này không chỉ phản ánh những khó khăn mà hàng tỉ người đang phải đối mặt, mà còn cho thấy cuộc chiến chống đói nghèo vẫn đầy chông gai, bất chấp những tiến bộ về kinh tế và phát triển xã hội trong hơn một thập kỷ qua.

Cuộc chiến chống đói nghèo vẫn đầy khó khăn **Ảnh: AI**

Theo báo cáo năm 2026 của Chương trình phát triển Liên Hợp Quốc (UNDP) và Trung tâm nghiên cứu Sáng kiến phát triển con người và Xóa đói giảm nghèo Oxford, số người sống trong tình trạng nghèo đa chiều đã tăng thêm 51,5 triệu người so với năm trước. Đáng lo ngại, hơn một nửa số người nghèo cùng cực là trẻ em, nhóm đối tượng dễ bị tổn thương trước tình trạng thiếu dinh dưỡng, giáo dục và các dịch vụ thiết yếu. Những con số này cho thấy cuộc chiến chống đói nghèo vẫn đầy chông gai, bất chấp những tiến bộ về kinh tế và phát triển xã hội trong hơn một thập kỷ qua.

Nghèo đói được thể hiện qua tình trạng thiếu nhà ở, nước sạch, điện, thực phẩm, điều kiện vệ sinh và cơ hội học tập. Khi những nhu cầu cơ bản không được đáp ứng, người nghèo rất khó để cải thiện chất lượng cuộc sống, trong khi trẻ em có nguy cơ chịu những thiệt thòi kéo dài đến tuổi trưởng thành. Đây cũng là nguyên nhân khiến nghèo đói có thể tiếp diễn qua nhiều thế hệ.

Giám đốc UNDP Alexander De Croo cảnh báo sự gia tăng nghèo đói là lời cảnh tỉnh đối với toàn thế giới. Khi một đứa trẻ không được ăn uống đầy đủ, phải bỏ học hoặc sống trong điều kiện thiếu nước sạch, những thiệt thòi ấy không chỉ dừng lại ở hiện tại mà còn có thể kéo dài qua nhiều thế hệ. Trẻ em suy dinh dưỡng có nguy cơ gặp khó khăn trong phát triển thể chất và nhận thức, trong khi việc thiếu cơ hội học tập khiến các em khó thoát khỏi vòng luẩn quẩn của nghèo đói khi trưởng thành.

Theo số liệu trong báo cáo năm 2026, phần lớn người nghèo nhất thế giới tập trung tại khu vực châu Phi cận Sahara và Nam Á. Tại Angola, tỷ lệ nghèo đa chiều ở mức 49,3%, tương đương khoảng 18,7 triệu người; tại Zambia, tỷ lệ này là 43,1%, với khoảng 9,2 triệu người. Đáng chú ý, dù tỷ lệ nghèo tại hai quốc gia này dù đã giảm, song tốc độ tăng dân số vẫn khiến tổng số người nghèo gia tăng. Thực tế đó cho thấy những thành quả giảm nghèo có thể bị lu mờ, khi tốc độ cải thiện đời sống không theo kịp sự gia tăng dân số.

Tuy nhiên, bức tranh không hoàn toàn u ám. Trong 15 năm qua, khoảng 33 quốc gia đã giảm một nửa tỷ lệ nghèo đa chiều. Ai Cập, Nepal và Tajikistan cũng ghi nhận những tiến bộ đáng kể khi cả tỷ lệ nghèo lẫn số người nghèo đều giảm. Theo số liệu trong báo cáo năm 2026, tỷ lệ nghèo đa chiều tại Ai Cập là 1,5%, Nepal là 13,9% và Tajikistan là 3,8%. Những kết quả này cho thấy, nghèo đói không phải thách thức không thể vượt qua nếu các quốc gia có chính sách phù hợp và kiên trì thực hiện.

Dẫu vậy, những điểm sáng riêng lẻ chưa đủ làm thay đổi thực trạng của hàng tỉ người. Các quốc gia cần kết hợp tăng trưởng kinh tế với mở rộng cơ hội việc làm, giáo dục, chăm sóc sức khỏe và tiếp cận các dịch vụ thiết yếu. Đặc biệt, đầu tư cho trẻ em cần được ưu tiên nhằm cải thiện dinh dưỡng, bảo đảm cơ hội học tập và ngăn chặn nguy cơ nghèo đói kéo dài qua nhiều thế hệ.

Việc chỉ số nghèo đói toàn cầu gia tăng lần đầu tiên sau hơn một thập kỷ cho thấy những thành quả đạt được vẫn còn mong manh và không đồng đều. Trong cuộc chiến chống đói nghèo này, giảm tỷ lệ nghèo là chưa đủ nếu số người nghèo vẫn tiếp tục tăng. Thách thức lớn nhất là biến những gam màu sáng thành xu hướng bền vững, để thành quả phát triển thực sự đến được với những cộng đồng dễ bị tổn thương và mọi người đều có cơ hội sống tốt hơn. ■

GÓC **BÌNH LUẬN**

Bài toán cân bằng

● **LƯƠNG SAN**

Các trường đại học tại Australia đang thất thu do sụt giảm sinh viên quốc tế trong bối cảnh chính phủ siết chặt thị thực du học. Lệ phí visa cao và tỷ lệ hồ sơ bị từ chối lớn đặt nước này trước bài toán cân bằng giữa kiểm soát nhập cư, bảo đảm chất lượng giáo dục và duy trì sức hút quốc tế.

Tính đến tháng 10, các trường đại học tại Australia trung bình chỉ tuyển được khoảng 2/3 chỉ tiêu sinh viên quốc tế. Khoảng cách giữa kế hoạch tuyển sinh và số lượng nhập học thực tế cho thấy những tác động đáng kể từ các rào cản thị thực. Tình trạng này đặc biệt rõ tại các trường thuộc khu vực vùng và những thành phố hạng hai, nơi sinh viên quốc tế đóng vai trò quan trọng trong việc duy trì nguồn thu và bảo đảm quy mô đào tạo.

Trong nhiều năm, sinh viên quốc tế là nguồn đóng góp tài chính quan trọng của hệ thống giáo dục đại học Australia. Học phí từ nhóm sinh viên này giúp các trường trang trải chi phí giảng dạy, đầu tư cơ sở vật chất, hỗ trợ nghiên cứu và nâng cao chất lượng đào tạo. Vì vậy, khi lượng tuyển sinh giảm, hệ quả không chỉ dừng lại ở doanh thu trước mắt mà còn có thể ảnh hưởng đến kế hoạch phát triển dài hạn, khả năng đầu tư và sức cạnh tranh của các trường.

Đáng chú ý, các trường ở khu vực vùng thường gặp bất lợi hơn so với những đại học lớn tại Sydney hay Melbourne trong cuộc cạnh tranh thu hút du học sinh. Khi chi phí xin thị thực tăng cao và nguy cơ hồ sơ bị từ chối lớn, sinh viên có thể cân nhắc chuyển hướng sang những quốc gia có điều kiện thuận lợi hơn. Điều này khiến các trường vốn đã khó tuyển sinh càng khó đạt chỉ tiêu, đồng thời làm giảm cơ hội phát triển kinh tế và bổ sung nguồn nhân lực cho các địa phương.

Từ góc độ chính sách, việc siết chặt thị thực có thể phục vụ mục tiêu kiểm soát chất lượng đầu vào, hạn chế gian lận và bảo đảm hoạt động du học diễn ra đúng quy định. Tuy nhiên, nếu chi phí quá cao và quy trình xét duyệt khó dự đoán, ngay cả những sinh viên có năng lực và nhu cầu học tập thực sự cũng có thể nản lòng. Australia vì thế đứng trước một thách thức không nhỏ đó là kiểm soát thị thực là yêu cầu quản lý, nhưng những rào cản quá lớn có thể làm suy giảm sức cạnh tranh của nền giáo dục.

Để tháo gỡ khó khăn, một số lãnh đạo đại học đề xuất cấp thị thực riêng cho sinh viên quốc tế học tại các khu vực thiếu nhân lực, nhất là trong lĩnh vực y tế và giáo dục. Chính sách này có thể vừa cải thiện tuyển sinh, vừa đáp ứng nhu cầu nhân lực địa phương.

Bài toán của Australia là cân bằng giữa kiểm soát nhập cư và duy trì sức hút giáo dục quốc tế. Quy trình xét duyệt minh bạch, mức phí hợp lý và chính sách linh hoạt sẽ giúp giảm áp lực tài chính cho các trường, đồng thời nâng cao sức cạnh tranh của nền giáo dục nước này. ■